

KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. SELYEMTENYÉSZTÉSI FELÜGYELŐSÉG HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

BODNÁR ISTVÁN.

Belmunkatársak:

JANOSITS KÁROLY. KOVÁCH ALADÁR.

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

A hadsereg és a nemzeti termelés.

II.

Komoly megdöbbenéssel vehetjük észre azt az évről-évre mindinkább veszedelmesebb arányokban mutatkozó jelenséget, hogy a míg a faluk elnéptelenednek, addig a városokban ijesztő módon szaporodik a bevándorlottak, a munka és keresetnélküli proletárok száma. Semmit nem tuzunk, nagyon közel járunk az alapigazsághoz, a mikor azt mondjuk, hogy a városi proletár hadsereg megteremtésében a magyar paraszt-élet demaralisatiojában nagyrésze van a hadseregnek! *A hadsereg az, mely a magyar parasztság zöméből kikerülő munkacsoportot nemcsak hogy időre szakítja el a nemzeti termeléstől, de legtöbbször mindörökre!*

A magyar parasztleletben két osztályt különböztetünk meg. Egy jómódu, saját földjein munkálkodó *gazdaszta* és egy vagyontalan *munkásosztályt*. Semmije sincs s csak napszámba jár. Falusi nyelven *»szöllérek«*. A jómódu parasztagada, a mikor learat. gabonájának egy jó részét beérleti, ez az évi kenyere, a másik részét be-

viszi a piacra, pénzzé teszi, ruházódik belőle és kifizeti az adóját. Ha marad valami tiszta jövedelme, beruházásokra fordítja, mondjuk épít magának kényelmesebb lakást, szaporítja az állatállományát! Ez az osztály nem küzd az élet bajával, faluját ritkán hagyja el, mert nem kényszeríti rá semmi, hogy erre amarra menjen el szerencsét próbálni!

Ez az osztály a mi nemzeti életünknek gerince!

Vigasztalanabb és szomorubb a *vagyontalan munkásosztály helyzete!*

A ki nem eseléd, a ki nem áll rendes állandó évi szolgálatban, arra van utalva, hogy a hol csak kereseti alkalom van, azt kiaknázza, ha meg akar élni! Nyáron részt arat, ősszel a cséplőgépeknél dolgozik, tavasszal napszámba jár! *Télen nincs munkakereseti alkalom!* Télen Magyarországon a gazdasági élet szünetel, egyszerűen azért mert nincs mezőgazdasági iparunk! A mezőgazdasági napszamos ugy van tehát nálunk, hogy télen nem keres semmit, s a nyári keresetét télen eléli! Szerencséje, hogy az aratási és cséplési 12—13 koronás átlagos napibérek mellett keres annyit,

a mennyivel a munkátalan telet át tudja küzdeni! De ez azután küzdés is a szó legszorosabb értelmében! Abból a 4—500 korona évi keresményből kenyeret, házbért, adót, fát és zsirt beszerezni, csak a legnagyobb és legügyesebb körültekintéssel lehetséges! Nincsen ebben a küzdésben a szegény munkásnak semmi öröme, mert látja, hogy a legnagyobb erő-kifejtéssel se tud bizonyos fokú jólétre vergődni! Mit csinál tehát? Bucsut mond a falujának!

A falu egyszerű népe a város felé gravitál a hol fényesebb az élet és több a munkakereseti alkalom!

Mi adja meg erre a közvetlen impulzust? A jólét, a boldogulás utáni vágy! Ez az a hatalmas ösztön, mely tengerentúli kalandos utakra esalja a bátor lelkületű magyart, a gyengébbeket pedig a városokban koncentrálni, a hol közelebb is fellehet találni a könnyebb megélhetés feltételeit! De hát, hol ismerkedik meg a parasztság a fényes városi élettel, a könnyebb megélhetés útjaival és módjaival? *A kaszárnyában!*

Az egyszerű falusi földmunkást, a ki becsületes lelkiismeretességgel végezi az ő munkáját, a ki a nagy világ

TÁRCZA.

Anyám levelére.

Egyszerű levélke, áldott az írása,
Csupa szeretetből van minden vonása,
Elobasom százszor s sűrű könnyupatakként
Hull a könnyem rája.
S amint olvasgatom, lelkem s gondolatom
Odaszáll . . . keletre, kis falunk tájára,
Jó anyám házába.

Távol vagyok tőle, messze idegenbe,
De mintha ott ülnék a virágos kertbe
S ő mesélne nekem, fejem odahajlva
Lágyan az ölébe.
Forró csókolását érzem az arcomon,
S mintha simogatná remegő kezével
Gondterhes homlokom.

SZABÓ GÉZA.

Garay János emlékezete.

— Beszéd a Gyulai-serleggel az ünnepi lakomán. —

Elmondta: Kozma Andor.

Tisztelt Társaság!

Hányszor fogott el bennünket mélabús,
lemondó érzés, mikor lakomáinkon, az emlé-

kezésnek szentelt Gyulai-serleggel, elhunyt tagtársak szellemeit idéztük!

Hányszor jelent meg, az irodalomtörténetből vett varázsszavakra olyan, megdicsőült alak, kinek „bus feledség hamván s néma hant!” Egykor a magyar irodalom jobbajához tartozott, hiszen társaságunk tagjai közé sorozta, — s még nekünk avatottaknak is szükségünk volt rá, hogy élő szó tegye ismét élettéljessé alkonyodó emléket. E nélkül már mi is feledtük volna: mit jelentett egykor és mennyit ért.

Oh, tisztelt tagtársaim, bennünket, kik még dolgozunk: tehát vagyunk, méltán ejthet borongó kételkedésbe az ilyen szellemjelenés. Vajjon, ha majdan e bilikómmal a mi szellemeinket idézik, hányunkat fogják utódaink lelkes mosolylyal fogadni, mint még akkor is eleven emlékezetben élő jó ismerőst? Hányunkat csak méla kegyelettel, mint feledésből felszónokolt érdemes halottat?

Nekem azonban, tisztelt Társaság, ma igen szerencsés feladat jutott. Olyan elhunyt tagtársról kell megemlékeznem, a kit máig sohasem feledtek el. A kit — míg a fajta lesz a magyar, a minő ezer esztendő óta — elfeledni soha nem is fognak. Nem is lehet. Mert Garay János, ha rég kihunyt élte munkájának zöme csupán mult érdem is: két versében minden igaz magyar számára most is él s mindig élni fog.

Az „Obsitos” és „Kont” — van-e művelt

igaz magyar, ki e két verset nem ismeri? S nem ugy ismerjük-e mind, mint eleven, üde, természetes tartozékát az egész magyar lelki életnek? Ha megérnék olyan sivár kort, melynek új magyar nemzedéke ajkán ez a két vers nem élne többé, melyben ez a két vers is oda kerülne, a hová a legtöbb, az irodalomtörténet nagybecsű holt leltárába: engem kelletlen hiány-érzet nyugtalanítana s aggódomba kérdeném: magyarok vagyunk-e még igazán?

Ma még — hál' Istennek! — igazán azok vagyunk. S ha gyermekeinket nézem, bizva mondom: azok is leszünk, azok is maradunk!

Szerte a hazában egyre ki kieseng az élő magyar versek nagy szimfóniájából a két megkapó Garay-motivum: majd az „Obsitos” vidám, bohó üteme, majd pedig „Kont”, a kemény vitéz” daczos, komor, hősi szölamá. S e két élő vers ott van a mai magyar gyerek ajkán is. Mihelyt rászolgál a dicséretre, hogy tud már verseket: bizonyosan tudja e kettőt is. Sőt épp e kettőt nemcsak bizonyosan tudja, de bizonyosan nagyon szereti is. Jobban, őszintébben, mint sok mást, melynek szépségeire módszeresen tanítják. Az „Obsitos”-t meg „Kont”-ot nem is kell tanítani. Az ilyen versek maguk törnek be s hódítanak maguknak kiváltságos helyet a zsöngé magyar lélekben. A mint magyar voltunknak még nem is tudatára, csak érzésére jutottunk:

folyásáról semmit, vagy csak annyit tud, a mennyit a téli napokban sikerült a „kalendárium“-ból kiböngésznie, egy napon a falusi élet egyszerűségéből kiragadja a hadsereg és beszólítja valamelyik nagy városi kaszárnyába!

Ettől a pillanattól kezdve megváltozott élet körülmények közé kerül az eddig fárasztó nehéz munkában álló falusi napszámos! *Külsejében* le kell vetkőznie a régít, tartásban, beszédben, mozdulatokban egyaránt új és finomabb formákat kell elsajátítania! Az étellel semmi gondja, kap kenyeret, ruhát, meg egy kis zsebpénzt is!

Belsejében, a régi egyenes és egyszerű gondolkodás mód megváltoztatásában közreműködik a városi élet az ő megtevesztő, üres csillogásaival, a melyet utcán, koresmában mindent lát, amerre csak fordul! Egészen más itt az élet, mint a falun! Zajosabb és vigabb! Szórakozás száz féle és olesó! S milyen könnyű a mulató, szórakozó helyeket felkeresni, ha az embernek van rendes szállása, van rendes élélmé, meg egy kis zsebpénze is!

A sok üresség, a sok csillogás megteveszti az egyszerű lelkeket! Hát még, ha ehhez egy kis félrevezetés is járul: A gondolat és cselekvés szabadságában egyébként korlátozott ember, találkozik bőven olyan egyénnel, a kik hamis ígéretet csöpögtetnek a lelkébe, a kiknek világrengető mondásait utcai falragaszok utján szedheti magába!

És a megszedült, az elkábitott, valódi hivatásában megingott ember nem tér többé vissza a faluba! A mint elhagyja a kaszárnyát, állás után néz a városban! Ha kap, ha nem kap, minden áron a városban akar maradni! És ez a veszteség! Mert ha sehogy sem tud boldogulni a külvá-

rosok pincze oduibán elzülnek, proletárrá lesz!

Nemcsak ebből az osztályból, a melynek vigasztalan gazdasági helyzetét eseteltem, hanem a másik osztályból is, a melynek semmi, de semmi oka sincs, hogy sorsa ellen kikeljen, sokan megtevednek és el hagyják a katonáskodás* után a falusi gazdálkodást. Van nagyon sok, éltes jómódu parasztgazda az országban, a kinek deli, erős fia a városokban szolgálnak! Hány parasztbirtok sinylődik az országban azért, mert a gyerekek ott hagyják az öreget, a kinek sem elég munkaképessége, sem kedve nincsen már az erőteljes gazdálkodáshoz!

Milyen elszomorító körülmény ez falusi életünk kifejlődésére, mezőgazdálkodásunkra és társadalmi életünkre, nem szorul bővebb fejtegetésekre! A faluból való kivonulás komoly veszedelemmel fenyeget bennünket, *előbb utóbb a pusztulásba viszi az országot mezőgazdaságát és felbillenésel fenyegeti a társadalmi szociológiai egyensúlyát!*

Minden munkánkban lebegjen előttünk az a hazafiúi kötelesség, hogy a népet meg kell menteni, a *parasztot le kell bilincselni a földhöz!*

A hadsereg, a mint láttuk, ma olyan intézményünk, mely ebben a kérdésben nem a nemzet érdekeit szolgálja! Nagy része van abban, hogy a parasztság tömegesen hagyja oda a falut!

A ki megszokott rendes életpályáját két-három évre megszakítja, az ritkán tér arra vissza!

Szükséges tehát, hogy a hadseregbe akként helyezessék át a nemzeti munkaerőknek legjava, hogy előbbi foglalkozása teljesen meg ne szakítódjék, de folytatást, magasabb kiképzést nyerjen! **Kirchner József.**

ilyen versekre szomjazunk. Mert az ilyen versekben elégtételt, igazságot, diadalt és sikerig ki nem hunyó biztos világosságot nyer a mi fajunk, a mi nemzetünk sajátosságának bennünk korán ébredező, óhajító sejtelve.

Van-e a világirodalom összes kacagató hazugjai közt egy is, a melyik olyan mulatságos és kedves lehetne nekünk, mint „vitéz Joannes Hári az obsitos maga“? Van-e e kívül *miles gloriosus*, a ki nekünk nemcsak dicsékedő, de szívünknek kacagástól föl nem vert legmagyarabb rejtekében egy kissé igazán dicső is?

Mert ha még oly neveléses is ez az obsitos hős, olyan csöppentett igaz magyar! Olyan magyar határtalan föllentéseiben is, hogy, bár együtt tüszentünk nagyotmondásaira a furfangos diákkal, azok mégis végtelenül tetszenek nekünk. Hiszen egy szemernyi sincs azokban a hazugok jellemtelenségéből, a magyar vitézi dicsvágyból, lovagias érzésből és a mesemondó magyar nép gyönyörű humoros képzelőtehetségéből.

Kend, vitéz Joannes Hári bátyánk, voltaképpen nem is hazudik, kend csak mesél. S mely magyar szív ne értené meg s ne számná oda kendnek, vén obsitos bakának, édes örö-

mest a naiv magyar boldogságot, hogy „addig emelgette és annyiszor lovat, hogy végre is huszárnak kellett hinni magát“? . . .

Még pedig olyan huszárnak, a milyennek mindnyájan valljuk a magyar huszárt. Csodálatos hősnek, a ki számára, ha lóra ült és kivonta kardját, nincs lehetetlenség. A ki, ha legyőzte és hatalmába ejtette ellenségét: — kegyelmező. A ki „szép asszonyért, szép lányért mint igazi vitéz, tüzet-vízet kiállni, pokolba menni kész“. A ki tudja, mi a becsület; a ki pazarul nagylelkű, — egyszerű: a ki a milyen vitéz, épp olyan szeretetreméltó és nemes.

Jól emlékszem, hogy én gyermekkoromban már éveken át betéve tudtam az „Obsitos“-t s még mindig komolyan vettem a hőstetteit. Boszankodtam a furfangos diákra: minek tüszög közbe? Óh, az én nemzeti büszkeségemet sokáig dagasztotta a hit, hogy a Nagy Napoleont egyszer a magyar huszárok elfogták! S csak lassan, a kiábrándulás titokt gyermekes fájdalommal törődtem bele, hogy az obsitos meséiből egy szó sem igaz.

Hanem azért ma sem rüstem kimonadni: én mindhalálig meg vagyok abban rögződve, hogy vitéz Joannes Hári, ha még oly mesebeszéd is, a mit elregél, valóban vitéz és lovagias érzésű katona volt. Ha nem is volt huszár, ha nem is fogta el s nem is

Mi az oka társadalmi életünk beteges voltának?

Ha az alkotmányos aera alatt létrejött kulturális és gazdasági vívmányainkat, ugyanint a többrendbeli nép, közép- és szakiskolákat, a csodálatra méltó gyorsasággal kiépített vasuti hálózatokat, utak és folyók szabályozását, nagymérvű iparvállalatok és kereskedelem megteremtését s számos pénzügyintézetek alakulását összehasonlítjuk hazánk mostani áldatlan viszonyaival, fájó szívvel kell tapasztalnunk azt a nagy különbséget, sőt mondhatnók visszaesést, mely e tekintetben előtünk feltárul. Elvitatlan, hogy nagy előmenetelt tettünk, még is, ha közelebbről vizsgáljuk a dolgot, azon meggyőződésre jutunk, hogy társadalmi életünk sok beteges tüneteket mutat. Ha az elmúlt három évtizedre visszatekintünk, azt látjuk, hogy az alantas néposztály nem nyert kellő gyámolítást és gondozást; ezért van beteges állapot a társadalmi életben. Nézzük csak az alantas néposztály életét s azt tapasztaljuk, hogy az iszákosság, különösen a pálinka-ital, rettenetesen terjed és sem az állam, sem a társadalom, semmit sem tesznek ezen óriási anyagi és szellemi kárral összekötött, következményeiben pedig egész nemzedékekre kiható szenvedélynek megszüntetésére, vagy elnyomására. E néposztály megkívánja maga részét a szellemi életből is.

A valláson kívül szüksége van még más szellemi táplálékra, mi által értelme fejlődik és látóköre tágul. Ezt elősegítik a népkönyvtárak és olvasóköri. E tekintetben még nagyon hátra maradtunk a művelt államoktól és ritkán akadunk ilyen áldásos intézményekre. Ez is talán némileg oka annak, hogy a kivándorlás még mindig nem szűnik meg.* De tekintünk el ettől s foglalozunk inkább azzal, a mi a felhozottakon kívül oka tulajdonképpen e beteges körülménynek.

Társadalmi bajainknak oka abban keresendő, hogy az *idealismus* nagyon is hát-

* Éppen ellenkezőleg, majd minden faluban van már olvasóköri és sok helyen kellő szellemi vezető nélkül olvassák a politikai napilapoknak az szellemi erejükkel megemészthetetlen ezikeit és politikai zűlést; hát még a sok zugolvasóköri a krajczáros újságokkal! ezek éppen a kivándorlásnak előmozdító

A szerkesztő.

eresztette szélnek Mária Lujza kedvéért a Nagy Napoleont: az ő dicsékedése korántsem a poltroné, hanem a dicsvágyóé. Nem abban látom én az ő kómikumát, mintha a hazudozása fonák ellentétben volna a lehetséges, hanem ellenállhatatlan nemes humorként hat reám az, hogy egy borjú alá görnyesztett, bakancsba szorított szegény magyar vitéz valóban álmodik és valóban mesél olyan harsány dicsőséget, melytől őt egyszerű sorsa feltétel nélkül elzárta.

Büszke fajok ilyenformán humorizálnak. A spanyol Don Quixotte neveltségese sem abban van, mintha ő nem volna szívében igazán kalandszomjas vitéz lovag, hanem csak abban, hogy kalandszomjas vitéz lovagisága néhány századdal megkésett. Ha Don Quixotte a Cid korában él vala: románccok hősé volna. De a XVI. században már csak tragikomikus figura lehetett.

A mennyire spanyol az elmés és nemes lovag, annyira magyar Hári János, az obsitos. Épp ezért nevetünk rajta nagyon jóízűen, mert vérszerint atyánk és szívserint kedves nekünk. Még a vers burleszkabb második részében, a bécsi királylátogatásban sem pusztán kómikai bukfencheznyás a költői tréfa. Még abban is lappang valami igaz magyar jellemvonás: a gyermekes szeretet és bizalom a

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testisélyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számarköhögés, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utáztatokat is kínálnak, kérjen mindenkori „Roche“ eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc).

„Roche“

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban. — Ára övegenként 4.— korona.

térbe lön szorítva társadalmi életünk által. Alig találunk a mindennapi életben olyanokat, kik magasztos dolgok, vagy eszmékért lelkesedni tudnának. A mai társadalmi életnek egyedüli célja a gyors meggazdagodás és a pénz a legfőbb ideal. Ha tehát magunkba szállunk és egy pillanatra a mindennapi élet küzdelmeinek köréből felemelkedünk, úgy tűnik fel előttünk, hogy társadalmi életünk, a tiszta erkölcs hátrányára, vagy kárára és a nemzetnek előmenetele ellen, az arany borju körül jár örületes tánczot.

Kevés idealizmussal találkozunk a közéletben s noha a franczia forradalom eszményi jelszavát: „szabadság, egyenlőség, testvériség“ lépten-nyomon hangoztatjuk, úgy látszik a szabadság már szabadossággá, sőt azt lehetne mondani, hogy *anarchiává* válik a jelen szomorú viszonyok között. Az egyenlőség és testvériség eszméi még maig sem hatották át társadalmi életünket. E kettő nélkül, de különösen a *testvériség* nélkül, a *szabadság* több veszélyt mint áldást hoz. A boldogulás útjára az emberiséget a testvériségből kifolyó *felebaráti szeretet* vezetheti. A hol tehát igazi felebaráti szeretet hatja át a társadalmat, csak ott lehet szó valódi szabadságról és egyenlőségről, de nem *communismusról*. Kell tehát, hogy a testvériségből kifolyó felebaráti szeretet, legyőzze a születés, nevelés, vallás, vagyon, foglalkozás s általában az életviszonyoknak ezer féle különbségeit, melyek mind nagyobb és nagyobb választalat vonnak ember és ember között. Csak akkor lesz társadalmi életünk mentes ama nagy betegségtől, mely azt emészti, ha a testvériségből folyó szeretet az emberiség közt minden rangkülönbséget és választalat lerombol, szemelött tartva a szt. irás ama szavát, „*hogymindnyájan egy Atyának gyermekei vagyunk s így egy-egyek a Jézus Krisztusban.*“ A testvériségből folyó szeretet hiánya tehát az oka társadalmi életünk beteges voltának. Arra kell immár törekednünk, hogy a testvériséges szeretet hassa át társadalmunkat a legalantosabb rétegekig.

E nemes testvériséges szeretet érzetének szép megnyilatkozását olvastuk e lap folyó évi 2-ik számában *Széchenyi Bertalan* gróf azon igazi emberbaráti cselekedetéből, hogy felsőeseti uradalma cselédségének nemcsak korpótléket, de a nagy családdal bírónak

királyhoz is az a jóleső képzelgés, hogy e hűséges, becsületes gyermeki érzet ott fenn, a felsőeseti magasságban, kegyes atyai megértésre s nyílt viszonzásra lel.

„Az obsitos“ — úgy vélem — Garay legfényesebb alkotása, de azért nem kevésbé élő és maradandó vers „Kont“-ja sem. Amaz, az „Obsitos“ népi, szinte úgy mondanám, fajmagyar vers, s mint ilyen duzzad a természetes élet vidám, meleg vérével. Emez, „Kont“, nemzeti, szinte úgy mondanám, uri magyar vers, mely ha költői bájjában amannak mögötté marad is, eszmei tartalmánál fog nem kevesebb igaz, — s ha szomorúan is, nem kisebb hatással szól a lelkiünkhez.

Nagyon szónokias ballada. — De nem vagyunk-e mi nagyon szónokias nemzet? . . .

Arisztokratikus szabadságszeretet lüktet benne. — De nem az lüktetett-e a magyar nemzetben ezer esztendőn át? Nem mindig és újra meg újra egy-egy nagyuri kemény vitéz köré gyűlt e — szabad halálra készen, térdhajtásra nem — harmincz nemes, háromszáz nemes, háromezer vagy akárhány nemes? . . . Nem ez a nemesi buzdulat vitte-e még legutóbbi szabadságharcunkban is a nép százezreit dicsőséges nemzeti zászlóink alá? Nem vétetett-e be előbb a nép az alkotmány sáncaiba s nem úgy érezte-e a nép, hogy ezzel ő is nemes lett, hogy ezzel reá is kiterjedt a nemesi kötelesség: a nemzeti szabadsággért szabad halálra készen küzdeni?

A magyar történelmi, nemzeti lélek lehel Garay „Kont“-jából s míg ez a vers él, — pedig él még minden jele nélkül a halódásnak — tökéletesen bizonyos, hogy mi a régi, történelmi magyar nemzet szerves, egyenes folytatásai vagyunk.

De különös magyar nemzeti vers Garay „Kont“-ja ama következetesen ismétlődő, örök

még konvenczió javítást is ad. Vajha e szép példa hatná át mindinkább, nem csak hazánk összes nagybirtokosait és földes urait, hanem minden rendű és rangu lakosait; megszűnnék társadalmi életünknek ama beteges volta, mely az emberbaráti, vagy testvériséget nélkülözi. Nem állana elő akkor a társadalomban oly gyakran feltűnő visszaesés helyzet, nem lenne arató sztrájk, megszűnnék az áldatlan egy — gyermekrendszer. Megvalósulna akkor tényleg a franczia forradalom, három eszményi jelszava: „*egyalité, fraternité, liberté.*“ Adja Isten, hogy úgy legyen!

Reichert Gyula.

VÁRMEGYE.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Döry Pál alispán elnöklete alatt a közigazgatási bizottság f. hó 14 én ülést tartott. A következők vettek részt: *Kurz Vilmos* árvászéki elnök, *Fink Kálmán* kir. tan., pénzügyigazgató, *Totth Ödön* tiszti ügyész, *Bernrieder József*, *Perczel Dezső*, *Alacs Zoltán* kir. főmérnök, *Tihanyi Domokos* kir. tanfelügyelő, *Wosinsky Mór*, *Simontsits Elemér* vm. főjegyző, *Órffy Lajos*, *Boda Vilmos*, *Török Béla*, *Forster István*, *Sigora Lajos* törvényhatósági állatorvos.

Tanügy.

Tihanyi Domokos kir. tanfelügyelő jelentése szerint január havában 22 tanteremben 9 iskolát és 2 óvintézetet látogatott meg. Az elért eredmény részben jó, részben pedig csak kielégítő. A decsi r. k. valamint a szekszárdi belvárosi r. k. fiú és leány és az ulvárosi r. k. iskolában a tanulók oly sokan vannak, hogy ezen iskolánál még 1—1 tanítói állomás sürgős szervezése szükséges.

Közegészségügy.

Dr. Hangel Ignác főorvos jelentése szerint a közegészségi állapot január hónapban nem volt kedvező; a hevenyfertőző betegségek kevesbedtek, lefolyásuk és gyógyulásuk is kedvezőbb volt, de az influenza által okozott légző- és emésztő szervi bajok még

mindig igen nagy számban fordultak elő. Előfordultak még izületi csúszos megbetegedések és váltóláz egynéhány esetben. A hevenyfertőző betegségek közül difteritisz volt 49, vörheny 13, kanyaró 38, hőkhurut 12, hagymáz 9, gyermekági láz 2, ragályos fültő mirigylob 3, törvényszéki boncsolás volt 4, rendőri hullavizsgálat 3 esetben teljesített. Szikvizgyárak Deesen és Szekszárdon vizsgáltattak meg. Orvos-rendőri vizsgálat tárgyát az élelmi s élvezeti cikkek, közhelyiségek s iskolák képezték. Dunaföldvárra és Bölcskére egy-egy szülésznő telepedett, az utóbbi községi szülésznővé választott. A szekszárdi „*Ferencz*“ közkórházban ápolás alatt maradt 1905 deczemberről 325, januárban felvétetett 217, ápoltatott összesen 542, elbocsájtott gyógyultan 95, javultan 58, gyógyulatlan 22, meghalt 14 egyén.

Állategészségügy.

Az állatorvos jelentése szerint az állategészségügy állapota január hónapban lényeges változást nem szenvedett s elég kedvező. *Ragados száj- és körömfájás* Bölcskén és Szemcséd községben van. *Sertésvész* Nagydorog, Ócsény és Paks községekben lépett fel. *Sertésorbáncz* Ujdombóvár községben lépett fel. *Veszelttség* Varsád és Koppányszántó községekben észleltetett. *Lépfene* Batasték és Kéty községekben lépett fel.

Közutaink.

Alacs Zoltán államépítészeti hivatali főnök jelentése szerint az állami és kiépített th. közutak állapota a lefolyt hóban kielégítő volt. A hófúvások által okozott közlekedési akadályok a kirendelt közérő által eltávolítottak. A kedvezőtlen időjárás folytán az összes építkezési munkálatok szüneteltek. A múlt évi hátralékos kavicsszállítás befejeztetett az állami közuton, a th. közuton is a hátralék szállítás három utvonalszállet kivételével

Közutaink.

Fink Kálmán kir. tanácsos, pénzügyigazgató jelentése szerint január hónapban a különböző adónemekből befolyt 332.507 kor. 07 fillér, mely összeg a múlt évi január havi befolyt adóösszegeknél 17.562 kor. 27 fillérrel kedvezőtlenebb. A megyében levő hét szeszfőzde működésben volt. Az általános iktatóba beérkezett 4235 ügydarab.

magyar tragikumnál fogva, hogy a határtalan hazafiúi önfeláldozások közvetlen, szemmel látható eredménye nem annyi, a mennyiért a világnak szerencsésebb nemzetei ily könnyen adták volna oda egy kemény vitézüknek s harmincz nemesüknek — mind hősnak, férfinak, hűnek és hazafinak — drága fejét. De Garay, költői hevületében, öntudatlanul az egész magyar nemzeti felfogást fejezi ki, mikor ily rettentő pazar árral szemben nem kisinyli, sőt nagyra tartja, a mft érte a nemzet kapott:

A zsarnok vére fagy:
Itéted törvénytelen,
Az ország foglya vagy!

A vers az országnak ezzel az elégtételével, a zsarnok király illetén bűnhődésével végződik. A történelemből azonban tudjuk a további folytatást. Zsigmond király az ország foglyából mihamar megint az ország ura lett. S még más nagy országoké is. Uralkodott pedig tisztes visegrádi fogsága után még 36 esztendeig. Külföldön halt meg, de az volt utolsó kiánsága, hogy magyar földön temessék el.

E történelmi folytatás nem czáfolja Garay „Kont“-ját, sőt még inkább magyar verssé jellegzi. A töméntelen nemes magyar vér még sem omlott hiába. Tandijul adta azt a nemzet, hogy királya megtanulhasson magyarokon uralkodni, s megtanulhassa végül a magyar földet szeretni.

Sok dicső nemzet van a földtekén, de egy sem él drágábban, mint a magyar. Ha azonban nem volnánk készek ily drágán is megélni, — rég nem élnénk már sehogy.

Ez a magyarnak történelmi sorsa s ez van kifejezve Garay „Kont“-jában. Ezért élő

vers az ma is, és marad az, valameddig történelmi magyar nemzet lesz e világon.

Tisztelt Társaság! Hosszan beszélek immár elhunyt tagtársunk emlékezetére és mindig csak két élő versénél, az „Obsitos“-nál és „Kont“-nál időzöm. Vajjon nem tudok-e Garayról többet? Nem ismerem-e buzgó élete munkáinak egyéb eredményeit? Nem nyomtam-e ki illő gonddal a sokszoros kapcsolatok, melyek rá nézve e Társaságot s e Társaságra nézve őt igen fontossá tették? Minden róla tudhatót tudok, tisztelt Társaság. Minden munkáit ismerem. A legnagyobb lelkiismeretességgel és szeretettel követtem az ő kedves nyomait Társaságunk történetében, egészen amaz 1842 július 12-iki napig, mikor őt Schedel Ferencz először vezette be e Társaságba s benne „nem csupán az alkotó költőt üdvözölte, hanem neki, mint művészeti tanácskozásaink készületes részének is örvendett“.

De mindent tudva Garay Jánosról, mindent ismerve, a mit alkotott, mindent kinyomozva, a miben ő, mint e társaság tagja, munkáinak buzgó és kiváló részese jelentkezik, őszintén kimondom meggyőződésemet: mind a többi csak nagy törekvés, csak értékes érdem, csak érdekes viszonylat; ám az a két élő vers, az „Obsitos“ meg „Kont“ — az Garay dicsősége, az Garay halhatatlansága.

Igaz lelkekre! Véle, e két élő versben halhatatlan dicső magyar költővel szemben a többetmondás kevesebb lenne. Teljes nagyságában, feltétlen fényességében úgy ünneplem legjobban az ő feledésbe sohasem merült emlékezetét, hogy e serleget az „Obsitos“-ra és „Kont“-ra köszöntöm.

E versek élnek. Éljenek örökké!

Közutalnk.

Január hónapban le volt tartoztatva 144 egyén, fegyházra itéltetett 1, börtönre 68, fogházra 51, vizsgálati fogházban van 21, felebbezés alatt állott három. A fogházi kórházban kezeltetett összesen 17 egyén, kik közül 9 felgyógyult, 8 pedig tovább kezeltetik. Az élelmezés az egész hó folyamán kifogástalanak találtatott; a fogházi rend és tisztaság, úgy a fegyelem kielégítő volt.

Bizottságok ujjaalakítása. A közigazgatási bizottság kebeléből ujjaalakítandó bizottságok tagjaiul részben megválasztattak, részben pedig a belügyminisztertől nyert felhatalmazás alapján **Döry Pál** alispán, mint a közig. bizottság h. elnöke által kinevezettek az alábbiak szerint:

A börtönvizsgáló bizottság tagjai: A központi börtönökre: **Tihanyi Domokos**, **Wosinsky Mór**, **Alacs Zoltán** és **Boda Vilmos**; a dunaföldvári börtönre: **Perczel József**; a bonyhádra: **Forster István**; a tamásira: **Jeszenszky Andor**; a gyönkire: **Bernrieder József**.

A II-od foku erdei kihágásokra alakított bizottság tagjai: **Órffy Lajos**, **Forsster István**, **Hoffmann Sándor** és **Halász Géza**; póttagok: **Jeszenszky Andor**, **Boda Vilmos**, **Rinaldi Ottó** és **Sexer Sándor**; jegyző: **dr. Szentkirályi Mihály**.

Az erdészeti albizottság tagjai: elnök: **Döry Pál** alispán, alelnök: **Török Béla** és **Forster Zoltán**.

A pénzügyi felebbviteli bizottság tagjai: **Jeszenszky Andor** és **Forster István**, póttag: **Perczel József**, az alispán elnök által kinevezettek: **Órffy Lajos** és **Boda Vilmos**, póttaggá: **Wosinsky Mór**.

A fegyelmi választmány tagjai: **Forsster István** és **Órffy Lajos**, állami közegek közül: **Fink Kálmán** és **Tihanyi Domokos**, póttagok: **Boda Vilmos** és **Alacs Zoltán**.

A vármegyei pótadók egyéni kivánsa elleni felszólalás elintézésére hivatott bizottság tagjai: **Bernrieder József**, **Órffy Lajos**, **Perczel József** és **Fink Kálmán**.

Folyamodás gyógyszerért. **Barabás Kálmán** okl. gyógyszerész budapesti lakos Paksra, második gyógyszerész felállítását kéri.

VÁROSI ÉLET.

Képviselőtestületi közgyűlés. Szekszárd r. t. város képviselőtestülete folyó hó 15-én d. u. 2 órakor, **dr. Hirling Ádám** polgármester elnökle alatt közgyűlést tartott, melyen a következő határozatokat hozták.

1. A jegyzőkönyv hitelesítésére **Horváth Ignác** és **Vesztergombi Antal** küldettek ki.
2. A választás alá nem eső képviselők névjegyzékét megállapították. (A névjegyzéket lapunk 1905. évi 52. számában közöltük.)
3. A járdák tisztántartására vonatkozó szabályrendeletet megállapították.
4. A rendőrség szervezéséről szóló szabályrendeletet **Boda Vilmos**, **Órffy Lajos**, **Székely József**, **Szondy István** és **Uj János**ból alakított bizottságnak adták ki átvizsgálás végett. Ennek megtörténtével a javaslat sokszorosítottatni s a képviselőtestület tagjainak megküldetni fog.
5. A menedékház-vezetők fizetés felemelés iránti kérvényt elutasították.
6. A fogyasztási adók utáni beszédesi jutalékot az 1903, 1904 és 1905. évről a házi pénztárba átutalványozni határozták.
7. A rendőrkapitány felelősségére, melyben a tanács által hozzáutalt ügyek egy részének más által való elintézését s a marhalevelek kiállításának az ő hatáskörébe való utalását kéri, mint a szervezési szabályrendelet által elintéztet s most már tárgytalan dologra kimondták, hogy újabb határozat hozatalnak szüksége fenn nem forog.
8. A rendőrkapitány által az alispánhoz benyújtott s onnét érdemleges elbírálás végett áttett előterjesztés egy alkaptányi, esetleg fogalmazói állás rendszeresítése iránt, a 4. pont alatt kiküldött bizottsághoz utasított.
9. A fogyasztási adó ellenőrök fizetés emelés iránti kérvénye elutasított.
10. Fel-

hatalmazták a polgármestert, hogy ideiglenesen egy fogyasztási adó ellenőrt alkalmazzon s 40 kor. havi fizetését folyósítsa.

11. Az iskolai alapvagyton tulajdonát képező földek mellett utnyítás iránt előterjesztett kérelem megvizsgálására **Boda Vilmos**, **Fejős Károly**, **Nagy György**, **dr. Török Ottó** és **Tóth Károly** tagokból álló bizottságot küldöttek ki.

12. **Dr. Kramolin Gyulának** lapunkban közölt indítványára a polgármester elnökle alatt **Boda Vilmos**, **Dorogi István**, **Fejős Károly**, **Föglein Ferencz**, **dr. Kramolin Gyula**, **Nagy György**, **Órffy Lajos**, **Steiner József**, **Szondy István**, **Tóth Károly**, **dr. Török Béla**, **dr. Török Ottó**, **Wácsek László** és **Vesztergombi Antal**ból álló bizottság küldetett ki, melynek feladata lesz a város megvalósulásra váró igényeit csoportosítani s a közgyűlésnek jelentést tenni. Elfogadták azt a javaslatot is, hogy, ha magánvállalkozó ártézi kutat fur, azt a város illó haszon mellett átveszi s nem zárkózik el attól sem, hogy kísérletezések címén *anyaqi áldozatot* hozzon.

13. A lemondott **Goldberger J. Mór** és **Takler Ferencz** helyett a községi iskolaszék tagjává megválasztott **dr. Herczeg Gyula** és **Dorogi István**.

14. 16. 17. **Eber Márton**, **Szabó József** és **Fodor János** terület átengedés iránti kérvénye felett 30 napra kitűzött gyűlésen fognak határozni.

15. **Molnár Mór** és társainak a villamos telep kibővítése iránti kérelmét a polgármesternek adták ki, hogy a villamos telep áram-szolgáltatási képességének fokozása iránt a társulattal tárgyalást indítson.

18. **Bali Antalnak** bérlet meghosszabbítás iránti kérvényét elutasították.

19. A kisbírák fizetését havi 24 koronáról 30 koronára felemelték.

20. **Sodics József**, **Simon Miklós**, **Hely Ferencz** fogyasztási adó leírás iránti kérelmét teljesítették, **Majsai György**, **Tóth Imre**, özv. **Hauszkeht Mihályné**, özv. **Korbonics Dezsőné**, özv. **Tóth Ignáczné**, **Honorics József** adójának felét leírták, özv. **Vohl Józsefné**, **Horváth Mihály** és **Kovács József** Finta adóleírás iránti kérvényét elutasították.

Városi gyámpénztár. Szekszárd város képviselőtestülete annak idején kérvényt adott be a bel- és pénzügyminiszterhez, kérve abban, hogy a városi árvák és gondnokoltak gyámpénztárilag kezelendő vagyonának az állampénztárban való kezelése megengedtesék. A miniszterium most értesítette a várost, hogy ezt a kérelmet nem teljesítheti. E határozat folytán a város az illetékessége alá tartozó gyámoltak vagyonát a vármegyei gyámpénztárt kezelő állampénztártól átveszi s a városi pénztárban kezeli.

Hivatal vizsgálat. **Dr. Hirling Ádám** polgármester folyó hó 13-án megvizsgálta a rendőrkapitányi hivatal ügykezelését.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Előljáró választás. Bátaszéken a **Katzenberger József** előljáró lemondása folytán megüresedett helyre **Müller Ferencz** választott meg.

Legelő felosztás. Döbrököz község kérvényt nyújtott be a közös legelő felosztása iránt, mely a járási mezőgazdasági bizottság véleményével együtt a földmivelésügyi miniszterhez terjesztett fel jóváhagyás végett.

Uj előljárók Mucsiban. Az előljáró választás folyó hó 10-én volt Mucsiban **Nagy István** dombóvári főszolgabíró vezetése mellett és pedig általános közmegelekedésre, amennyiben a bírójelöltek kandidálásánál nem ragaszkodott törvényadta jogához, hanem a képviselőtestületre bízta a kandidációt, miáltal minden párt jelöltje bejutott a listába. Megválasztottak: bírónak **id. Jahn János** volt pénztárnok; másodbírónak **Ruppert György** volt elsőbíró; pénztárnoknak: **Fádl Henrik** volt esküdt; közgyámnak: **Martin János**; esküdtök lettek: **Sauer Ádám**, **Fuchsberger Pál**, **Jehn Gáspár**, **Jehn Miklós** **Hartung Ádám** és **Bittner Jakab**.

HIREK.**Tihanyi Domokos kitüntetése.**

Budapestről biztos forrásból arról értesültünk, hogy a király **Tihanyi Domokost**, vármegyénk tanfelügyelőjét, kiváló érdemeinek elismeréséül *kir. tanácsossá* nevezte ki. A kitüntetést a napokban közli majd a hivatalos lap.

Őszinte örömmel vettük e hirt s örömmel adjuk tovább. Tanügyi téren érdemesebb embert messze földön nem érhetett volna kitüntetés. **Tihanyi Domokos** neve úgy összeforrott e vármegye népoktatás-ügyével, hogy a kettő ugyszólván egy, — elválasztani nem is lehet. Nem kicsinylése akar ez lenni az elődöknek, a kik talán kedvezőtlenebb körülmények között, talán szűkebb anyagi eszközökkel is dolgoztak, de egyszerű konstatálása annak, hogy voltaképen való tanítási eredményről s az édes magyar nyelv rohamos terjedéséről ugyszólván csak **Tihanyi Domokos** ittléte óta lehet igazán beszélni. Mily odaadással, lelkiismeretességgel szolgálja ő a tanítás ügyét, azt leginkább a vele karöltve együtt fáradozó tanítótság érzi legjobban; a kiket saját otthonukban felkeres esőben, sárban, kocsin és — *gyalog*, hogy jóakaratu tanításaival őket ellássa. Fogalma sem igen van sok embernek arról a kitarító, odaadó munkásságról, a melyet a vármegyei tanügy előbbre vitele érdekében ez a lelkes térfu kifejt. Szakadatlanul tervel, agítál, kilincsel *svan ugyan olyan hely, ahova soha sem mehet* — *jókor*, de *mind-ezzel* nem törődve, nyiltan, egyenesen. puritán becsületességgel halad utján, határozott előnyére, sőt dicsőségére **Tolnavármegye népoktatásügyének**.

Sok intim részleteket irhatnánk még e derék tanfőrúróról, de ismeri mindenki az ő nyilt életét. Így ez alkalommal még csak röviden annyit említettünk fel róla, hogy 1848-ban **Veszprém vármegyében** született, atyja tanító volt, tőle örökölte a tanügy iránt való lelkes szeretetet. Középis-koláit **Pápán**, Győrött végezte. A tanító-képzőt pedig jeles eredménnyel a győri tanítóképzőben. Pályáját, mint egyszerű tanító kezdte a kajári iskolánál, majd **Győrszentmártonban** folytatta. A tanügyi kormány azonban korán észre-vette nagy rátermettségét s 1874-ben **Heves és külső Szolnok vármegyébe** tanf. tollnoknak nevezte ki. Pár év mulva **Zemplén vármegyében** lett segéd-tanfelügyelő, majd **Ung vármegye kir. tanfelügyelője**. Valódi apostola volt ott a nevelés, és oktatás elmaradott ügyének, de legkivált a magyarosításnak. S ezt a lobogó tüzet magával hozta **Tolnába** is. Az ő érdeme, hogy **Tolnavármegyében** ma már minden iskolának tannyelve magyar. Harminez éves tanítói jubileumát 1899-ben ülte meg. A tanítótság s az őt szerető itteni társadalom szives ovációkkal halmozta el és a rég ott hagyott **Ungmegyéből** is küldöttség kereste fel, de *hivatalosan* nem értek rá észre venni eltagadhatlan, úgy szólván kiáltozó érdemeit. Az akkor elmaradt kitüntetés most

érkezett meg számára. Későn, de még elég jókor.

Adja az Isten, hogy az igazán lelkes, fáradhatlan tanfőú lobogó lelkesedésével még nagyon sokáig járjon itt közöttünk. Vármegyénk magas fokra emelt népoktatás ügyére lesz ez haszon és határozott nyereség, de itt léte egyúttal a magyar szó biztos és zavartalan terjedését sőt végleges diadalát is jelenti.

Isten éltesse az új kir. tanácsost nagyon sokáig!

— **Kinevezések.** Ő Felsége a Székesfehérvári levél VI. számú csendőrkertületi parancsnoksághoz *László* Aladárt parancsnokká kinevezte. A m. kir. pénzügyminiszter *Tornallyai* Miklós bonyhádi adóhivatali ellenőrt a ráczkevei adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki.

A magyar kir. pénzügyminiszter *Iring* Vilmos gyöngyi kir. adóhivatali ellenőrt a gyöngyösi kir. adóhivatalhoz pénztárnokká nevezte ki.

— **Adományok József kir. herceg szobrára.** József kir. herceg szobrára vármegyénk is gyűjtést rendezett ennek eddigi eredménye 303-80 kor., mely összeget a fő- és székváros tanácsának küldte el vármegyénk alispánja.

— **Kaszinó-estély.** A szekszárdi kaszinó f. hó 27-én kaszinó-estélyt rendez.

— **Adományok a szekszárdi népkonyhára.** A népkonyhára adakoztak: *Tiringer* Vilmos Lengyel 10 kor., *Tolnai* polgári takarékpénztár 10 kor., *Schröder* Ernő, *Csibrák* 10 kor., *Mehrwerth* Ferencz, *Szekszárd* 10 kgr. rizs, 5 kgr. konyhasó, 1/4 kgr. bors és 1/2 kgr. őrölt paprika. Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom. Szekszárd 1906. február 16.

Bezerédj Pál s. k.

— **Kapós állás.** A szekszárdi m. kir. adóhivatalnál megüresedett adóhivatali állásra hetvenen pályáztak.

— **A szekszárdi vasutállomás kibővítése.** Végre idáig jutottunk a vasutigazgatóság értesítette a szekszárdi államvasuti mérnökséget, hogy a szekszárdi vasuti indóház kibővítésére 22 ezer koronát vett fel. 3000 korona pedig az állomás kivilágítására fordítható. Mind szép, csak hogy az a dolognak a hibája, hogy ezt az összeget csak az 1905. évi költségvetés letárgyalása után lehet csak felhasználni. S hogy az mikor lesz meg, földi halandó nem tudhatja.

— **Fényes esküvő.** Mádi *Kovács* János dr., mádi *Kovács* István miniszteri tanácsos és neje *Kovács* Julia fia, a mint már lapunk múlt számában említettük, e hó 10-én délelőtt 11 órakor tartotta esküvőjét Budapesten, a Jézus szent szíve templomában *Martin* Juliskával, özv. *Martin* Ferenczné, *Schneiderbauer* Julia leányával. A fényes esküvőn mint tanúk *Kovács* *Sebestyén* Endre, vármegyénk nagybirtokosa és *Váralyai* *Fuhrman* Ferencz miniszteri osztálytanácsos szerepeltek. Az esküvő után a násznép a Hungáriában dejeunerre gyűlt össze, mely után a fiatal házaspár nászutra indult.

— **Új törvényszéki orvosi állás.** *Hazslinszky* Géza kir. törvényszéki elnök a szekszárdi kistörvényszéknél rendszeresített második orvosi állásra, 4 heti határidővel pályázatot hirdetett. Az új orvos a törvényszék jelenlegi orvosa dr. *Hangel* Ignác vármegyei tisztí főorvos akadályoztatása esetén teljesít szolgálatot.

— **Beteg királyi főügyész helyettes.** Igazi, őszinte részvételt vesszük a hirt, hogy *Krcsmarik* Pál kir. főügyész helyettes súlyos beteg. Már régebben gyengélkedett, de két héttel ezelőtt *Hazslinszky* Géza kir. törvényszéki elnökkel még részt vett Dunaföldváron egy hivatalos vizsgálaton. Ezután Budapestre ment, az uton azonban annyira rosszul lett, hogy mentők szállították testvérje *Krcsmarik* János békési főispán budapesti lakására, ahova nejét is táviratilag hívták

fel. Szívükből kívánjuk, hogy a betegségről szóló hírek tuzottak legyenek s a derék, közszeretben álló férfit mielőbb ismét körünkben láthassuk. A főügyész helyettes betegségét *Beke* Ferencz kir. alügyész bejelentette a főügyésznek s ennek intézkedése folytán a szekszárdi kir. ügyészség vezetését ő vette át.

— **Kozma Andor pohárköszöntője.** *Kozma* Andor jeles írónk szivességéből lapunk Tárca rovatában egész terjedelmében közöljük azt a magas szárnyalású felköszöntőt, amellyel ő, a Kisfaludy-társaság lakomáján Szekszárd jeles szülötte, *Garay* János emlékének áldozott.

— **Eljegyzések.** *Fischhof* Jenő siogárdi kereskedő, *Fischhof* Károly szekszárdi kereskedő fia eljegyezte *Kohn* Rózsikát, *Kohn* Sándor tótszentmártoni kereskedő lányát. — *Haberfeld* Dezső rudolfmaji gazdasági intéző eljegyezte *Klein* Paulát, *Klein* Jakab regölyi bérlő leányát.

Rozmanits Lajos Zsigmond, a „Gazdák Biztosító Szövetkezeté”-nek hivatalnokja eljegyezte özv. *Palásthy* Jánosné szül. *Sugh* Hermin urnót Szekszárdon.

— **Próba-bál.** *Dobos* Adolf, a kiváló táncztanító nemsokára befejezi ez évi itteni tanítását s 1906 február hó 24-én a Szekszárd Szálló dísztermében zártkörű táncpróba-bált rendez. Belépti-díj: személyenkint 2 kor., családijegy 6 kor. Kezdeté fél 8 óra kor. Jegyek előre válthatók *Molnár* Mór papirkereskedésében.

— **Jótevény adomány.** A Tolnanémedi községben felállítandó kőkeresztre újabb adakoztak: *Palkó* István felsőiregi helyettes plebános 5 koronát, *Csornai* János és neje *Szemcséd* 3 koronát, a felsőiregi szent Antal persely 2 koronát.

— **Allatorvos beosztása.** A földmive. Késügyi min. Szekszárd r. t. városban városi m. kir. állatorvosi állást szervezett. Ezen állásra eddigi szolgálati beosztásának érintetlenül hagyása mellett *Bolyos* Béla központi járási m. kir. állatorvos osztott be.

— **Egy képviselő balesete.** *Benyovszky* Rezső gróf országgyűlési képviselő lovai elűtőn este Budapesten a Balaton-kávéház előtt egy automobilból megbokrosodtak s vad vágatással a Kerepesi-uton végig iramodtak. A Metropole-szálló előtt nekirohantak a gázlámpának, amikor *Benyovszky* gróf még jókor kiugrott a kocsiából. A grófnak nem lett nagyobb baja, csupán kisebb zúzódást szenvedett a ballában. A megbokrosodott lovakat azután maga *Benyovszky* gróf a járókelők segítségével megfékezte.

— **A nyomdász-mulatság.** Derék nyomdászaink serényen készülnek élvezetesnek ígérkező mulatságukra, melyet ma este tartanak meg a Szekszárd Szálló nagytermében. Az est érdekes programját annak idején már egész terjedelemben közöltük, most csak annyit említnék meg, hogy a nagyteremnek pazar díszítése lesz, amennyiben a *Pirnitzer* cég és *Schelesnik* kárpitos átengedte a póttartalékosok bálján használt összes díszleteket. — Az igazán szép célú mulatságnak a legnagyobb anyagi és erkölcsi sikert kívánjuk.

— **Jegyző választás.** A várdombi jegyzői állást *Bajó* Pál központi járási főszolgabíró elnöke alatt e hó 9-én tartott tisztújító széken töltötték be. Az elnöklő főszolgabíró az állásra *Taffner* Zsárd bátaszéki jegyzőt, *Csöry* Ferencz főszolgabírói díjnok és *Molnár* Dezső tolnai községi írnok, okleveles jegyzőket jelölte, kik közül a képviselőtestület *Molnár* Dezsőt választotta meg nagy többséggel.

— **Lövész testületi mulatság.** A bátaszéki lövész-testület folyó hó 18-án az Arany nap szállóban tartja évenként szokásos táncmulatságát.

— **Esküvő.** *Leimetzter* Lajos szekszárdi m. kir. adótitvis ma tartja esküvőjét *Matzon* Ella urhölgygel, néhai *Matzon* Ede és neje *Parth* Anna leányával.

— **Halálozás.** Özv. *Kremnitzky* Sándorné szül. *Pápay* Eleonora, folyó hó 12-én délután, hosszas szenvedés után, életének 61-ik évében elhunyt. E hó 14-én délelőtt 10 órakor helyezték örök nyugalomra a bü-

küsi róm. kath. sirkertben. Elhunytban *Éber* Mártonné és *Pápay* László, István és Géza testvérüket gyászolják.

— **Másod osztályba sorozott postahivatal.** A pécsi m. kir. posta és távirat igazgatóság a tolnanémedi m. kir. postahivatal, tekintettel a nagy forgalomra és a folyton emelkedő jövedelemre, harmad osztályból, másod osztályúvá emelte.

— **Esküvő két pappal.** *Donáth* Gyula f. hó 13-án esküvőt üzent Decsen *Beck* Reginának *Beck* Ignác decsi kereskedő leányainak. Az esküvő érdekes volt, mert a szertartást két rabbi végezte. Így, mint illetékes lelkész dr. *Rubinstein* Máttyás szép magyar beszédet intézett az új párhoz, míg *Klein* Adolf szilasbalhási orthodox rabbi héberül adta rájuk az áldást.

— **Vasuti részvényesek gyűlése.** A Fehér- és Tolna vármegyei h. é. vasut részvénytársaság részvényesei f. hó 15-én d. e. 12 órakor Budapesten a társaság hiv. helyiségében tartották évi közgyűlésüket.

— **Visszautasított alapszabály.** A *paksi földművelő munkás egyesület* alapszabályait a belügymin. nem hagyhatta jóvá, mert az alakítás körülményeiből arról győződött meg, hogy az egyesület megalakítása nem az alapszabályokban megállapított célok, hanem egészen más a közrendre és biztonságra veszélyes törekvések érdekében tervezetük.

— **Iskola állítás karhatalommal.** Az öcsényi szőlőhegyen vagy 50 mindennapi tanköteles gyermek csavarog minden iskolázás nélkül. Ezek a nagy távolság miatt sehova sem járnak iskolába, tehát felnőnek minden tudás nélkül. A közigazgatási bizottság véghatározatban utasította Öcsény község előljáróságát, hogy az említett tankötelességek számára a hegyen községi iskolát állítson. Ezen véghatározatot megfélebbezték, de a m. kir. közoktatásügyi miniszter elutasította a községet és kötelezte, hogy 1906 szept. 1-jére iskolát állítson. Erre a közigazgatási bizottság utasította Öcsény községet, hogy építési tervet és költségvetést készíttessen, a pályázatot írja ki, az árlejtést tartsa meg, a szerződést kösse meg és mindezekre fedezetről gondoskodjék. A képviselőtestület azonban mindent megtagadott, miért is a közigazgatási bizottság folyó hó 14-én mindezek megtételére a község költségére a járási főszolgabíró utasította, a szükséges pénz kényszer útján való előteremtésére pedig a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvédség hivatott fel. Hasonlóképp történt *Medinával* is, hol az ottani 2 iskolába be nem férő tankötelességek számára kell községi iskolát állítani, de ott sem akarnak hallani az új iskoláról, miért is f. hó 14-én a közigazgatási bizottság velük szemben is hasonló módon járt el.

— **A szánkázás vége.** „Tél az idő, fénylik a hó, vigan csuszik a kis szánkó”. De szomorú vége lett *Kölesden* f. hó 11-én az ilyen szánkázásnak. Tíz éves kis leányok szánkáztak az evang. iskolaszék dombos belső telkén, le az udvar felőli part felé. A part közelében néhányszor sikertült a szánkót megállítani, míg aztán a rajta ülő leánykával lezuhant a 4—5 méter magas partról. A leánykát eltört kézcuklóval vérszen, elhalva szedték fel a szülők. Életbenmaradásra kétséges.

— **Új egyesület.** *Bátaszéken* *Joó* Károly r. k. kántor és *Szél* Gáspár vállalkozó, keresztény szociális egyesület alakulásán fáradozik. A tagok szép számmal jelentkeznek s így az egyesület megalakulása biztosítva van.

— **Jótevény adományok.** A tolnanémedi községi hitelszövetkezet, az országos tanítói Eötvös alapnak 3 koronát, a simontornyai járás jegyzői egyesülete ösztöndíj alapjának pedig 5 koronát adományozott.

— **A hol tanító nem hal meg.** A tanító falujával együtt él s ott is lesz eltemetve. Ez utóbbi tekintetben ritka kivétel *Decs* községe. A legöregebb emberek sem emlékeznek rá, hogy ott még valaha tanítót temettek volna. A múlt héten elhunyt *Molnár* István az első, ki a decsi temetőben alusza örök álmát.

— **Szociálista gyűlés.** Tolnán a szociálisták f. hó 11-én d. u. 3 órakor a „Fehér ló”

hoz címzett vendéglőben népgyűlést tartottak. Programjuk a politikai és gazdasági helyzet megvitatása volt. A népgyűlésen több száz személy vett részt, köztük kis gazdák és női munkások is. Szónokuk *Jócsák Kálmán* budapesti kiküldött volt.

— **Uj sorsjegyek.** A Pesti Hazai Első Takarékpénztárnak még e hónapban kibocsátás alá kerülő új sorsjegyei tudvalegleg többszörösen túl vannak jegyezve, minélfogva ma már csak készpénzért, a napi árfolyamon — vagy letétre és részletfizetésre. — az 1883. évi XXXI. t. cz. értelmében megszámitandó árban kaphatók. Bővebb felvilágosítással ingyen és legkimerítőbben szolgál Beifeld József Bankháza Budapest, Károly-körút 1. Alapított 1874.

— **Vakmerő cigányok.** *Sárközy Sándor* és *Kolompár Pál* decsi kőbor cigányok f. hó 14-én *Csepi Sándor* bartinautcai lakoshoz mentek könyörödomány-gyűjtés ürügye alatt. Az asztalon volt *Csepinének* 2 koronája és zsebkése, a mit a cigányok *Csepiné* tiltakozása daczára is elakartak vinni, sőt mikor *Csepiné* azt tőlük visszakarta venni, leteperték a földre és elmenekültek. A rendőrök elfogták őket, de csak a zsebkést találták meg náluk, a pénzt már elköltötték.

— **Elűtötte a vonat.** *Lőczy Ferencz*, egy nagy szegénységben élő napszámos fiacskája *Dombóvárott*, a vasuti sínek mellett, a leszórt szénszalagból kapargálta elő a még tüzelésre alkalmas darabkákat. Oly buzgósággal végezte szegényke munkáját, hogy nem vette észre a közeledő vonatot, mely szerencsére hóékével volt ellátva és így, mint a kis *Lőczyt* elűtötte, nem ejtett rajta csak kisebb zuzódásokat. Milyen könnyen életével fizethetett volna az értéktelen szénszalagért.

— **A dombóvári kereskedelmi alkalmazottak** bálja úgy erkölcsileg, mint anyagilag igen fényesen sikerült. A *Dombóvárott* építendő Erzsébet-kórház javára mintegy 600 korona jut a bevételből.

— **Ismeretlen öngyilkos.** A *dombóvári szigetben* e hó 12-én egy fára felakasztott holt embert találtak. A nyomozás szerint öngyilkos lett. Az illető 70 éven felüli, 170 czm. magas, ősz haja és hajusza volt, szakállal borotvált, fogai nagyon hiányosak. Ruházata nyulbőr sapka, drapp daróc téli kabát, sűrű posztó mellény, fekete kammgarn nadrág, jel nélküli vászon ing és alsónadrág czúgos cipő. Azonkívül egy zsidó szertartásu u. n. eidakli volt rajta. Már több napja lóghatott a hulla. Csupán egy *Bátaszékről* szóló III. oszt. vasuti jegy volt nála. A ki az illető kilétéről felvilágosítást adhat, közölje a *dombóvári főszofigabiróval*.

— **Feloszóló kath. kör.** A regölyi róm. kath. kör. elnöksége a kör feloszlását kimondó határozatot jóváhagyás végett, kiegészítés után újból felterjesztette.

— **A rakodó állomások kibővítése.** A kereskedelemügyi miniszter értesítette a vármegyét, hogy a Szekszárd—Sárbogárd közti vasútvonalon a rakodó állomások kibővítésére annak idején az állami költségvetésbe 52600 korona előirányzott költséget szándékozik beilleszteni.

— **Visszautasított kivándorló.** *Czentner Antal* muci-i lakos, ki már Németországot is bejárta mint munkás, most Amerikába készült, azonban szembaja miatt Fiumében visszautasították.

— **Árva J. könyvkereskedésére** felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét (*Szekszárd, Dr. Hangel-féle ház*), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban képes levelezőlapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben.* *Zenemű ujdonságok* zongorára, hegedűre és cimbalomra igen nagy választékban.

— **Vesztett eb marás.** *Balog Éva* cselédlányt *Bátaszéken*, f. hó 8-án *vesztett kutya* harapta meg; az illetőt felszállították a *Pasteur-intézetbe*.

— **Mészáros Antal** decsi hegyi lakost f. hó 10-én az uttesten megfagyva találták. Allítólag a pálinka mértéketlen élvezetének lett áldozata. Nevezett ugyanis az említett napon kinn volt az erdőn fát szedni; midőn

haza felé tartott, betért a decsi korcsmába, hol a fát eladta s annak árán két deczi pálinkát ivott.

Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — feyvesek aljában —
Hol tündértől népes ragyogó világ van,
Megejt híres vízü Borszéknek forrása,
Mely már Atillát is vendégül traktálta.
Itt pedig *Tolnában*, bikavér honában,
Borivóktól népes, venyigés világ van,
Melynek lángborából — ha megtelik gyöggel
A magyar néplelek őseréje tör fel . . .

Csak borszéki vizet igyunk hát ily borral:
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

EGYHÁZI ÜGYEK.

Egyházi tanácsülés. A dunaszentgyörgyi egyház tanácsa f. hó 12-én ülést tartott *Kátai* Endre esperes elnöksége alatt, amely alkalommal az egyház tanács tagjai meleg ovációban részesítették az új esperest. *Eötvös* Károly tanácsbíró és *Jó Dömötör* Károly presbiter üdvözölték *Kátait*, mint az egyházmegye új esperesét, amelyre *Kátai* Endre érzékeny szavakkal mondott köszönetet.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Ritka siker! A hirlapirodalomban páratlanul áll, hogy egy lap 4 évi fennállása alatt ilyen szédítő sikert ért volna el, mint „*Tolnai Világ-Lapja*“. Nincs az országban még puszta sem, ahol ezen lapot nem találnánk meg. Ez könnyen megmagyarázható, ha meggyőződünk, hogy mit nyújt ezen lap néhány krajczárért. Ha az Ön családja 6 tagból áll, mind a 6 megtalálja a maga olvasnivalóját. Szinte nélkülözhetővé tesz minden más lapot. A férj ott találja a bel- és külföldi eseményeket képekben. A nőnek ott van a kitérő „*Házi Kincstár*“, mely valóságos lexikonja a háztartásnak, s ott van még a hírneves melléklet a „*Nő, mint házi orvos*“ is. A házi kisasszony ott találja a jobbnál jobb illusztrált regényeket, a magyar irodalom legjelesebb íróit. A nagy fiu ott találja az „*Aranyifjúság*“ című melléklet, míg a kis fiu, vagy leány szintén egész külön két hetenkint megjelenő „*Gyermek Világ*“ című lapot talál. A kaczagató „*Villám*“ pedig, mely minden héten megjelenik az egész családnak szól. Ennek a tetejében pedig, aki január 1-től előfizeti „*Tolnai Világ-Lapját*“, egy mesterileg előállított *Kallós* és *Márkus* által készített domborművet kap keretbe foglalva, mely *Rákóczi* ábrázolja vezérével egyetemben. „*Tolnai Világ-Lapja*“ előfizetése félévre 4 frt helyett 3 frt Ezen domborművet ingyen adjuk, csupán a keret számítva fel, a mi 2 frt 50 krajczárba kerül. Előfizetések a „*Magyar Kereskedelmi Közlöny*“-hez, küldendők, Budapest, VII., *Dohány-utca* 16—18 (ezelőtt *Károly-körút* 9).

Főhívás a vidéki poetákhoz. Főhivatnak mindazok a vidéki poeták, kik a május hóban megjelenő „*Szetszórt virágok*“ II. kötetében verseiknek, tárczáiknak, magánjeleneteinknek stb. helyet óhajtanak, hogy műveiket negyedívnyi papírszeletekre másolva, lehetőleg sürgősen, de legkésőbb 1906. márczius 31-ig — csatolt válasz-bélyeggel — *Ketskés Győző* szerkesztő címére (*Szarvasgede: Jobbágyi; Nógrádv.*) küldjék!

EGYLETEK, TÁRSULATOK

A pécsi püspök, mint fővédnök. A tamási „*Kath. Kör*“ méltóságos és főtiszteletendő gr. *Zichy Gyula* pécsi püspököt székfoglalása alkalmával hódoló felirattal üdvözölte és egyben felkérte, hogy az egyesületnél a fővédnökséget méltóztatnék elfogadni,

erre az üdvözlő felíratra a „*Kath. Kör*“ vezetősége a következő választ nyerte:

A tamási *Kath. Kör* Tisztelt vezetőségének.

Jóleső örömmel és köszönettel olvastam a tamási *Kath. Kör*nek székfoglalásom alkalmával elémterjesztett üdvözlő feliratát. Az ebben kifejezett jó kívánságokat a kör hasznos társadalmi működésére háritva, szívesen értesitem, hogy a fővédnökséget elfogadom.

Pécs, 1906. febr. hó 10-én.

† *Gyula*,
pécsi püspök.

Alapszabály jóváhagyás. A belügyminiszter a *szakcsi keresztény munkásegylet* alapszabályait jóváhagyta.

A dunaszentgyörgyi függetlenségi kör. A dunaszentgyörgyi függetlenségi 48-as polgári olvasókör alapszabályait *Somogyi István* közgyűlési elnök jóváhagyás kieszközölése végett felterjesztette.

PÉNZINTÉZETEK.

A Szegzárdi Népbank XXXIV. évi mérlege.

Az alakulás korát tekintve, városunk második pénzüzetének mérlege fekszik előttem. A szövetkezésben rejlő erő és a szövetkezésből a kisemberekre háramló előnyöket olvasom ki a számok tömegéből, az elég jó üzleti eredményből pedig a tisztét ingyen viselő választmány körültekintő és lelkiismeretes munkálkodását látom. Ezen előnyös oldal mellett azonban szembe ötlök, a mérlegből ama érthetetlennek látszó tény is, hogy a szövetkezésben rejlő erő fontosságát és ez abból származó hasznot sokan, nagyon sokan nem értik meg. Nem értik meg pedig azért, mert főként a vidéken a nép vezetői közül kevesen állanak az eszme propogálásának élére, csak elvétve akadunk dr. *Loncsár Józsefre*, *Arany Antalra*, akik az Isten igéjének hirdetésén kívül nemes hévvel karolják fel a híveik és embertársaik anyagi érdekeit védelmező és elősegítő szövetkezeti eszmét. A népbanknak, a mely f. hó 18-án tartja közgyűlését, az 1905. évben 1.430,400 kor. 56 fill. összforgalma volt, vagyona pedig 1.074,563 kor. 38 fill. Ezen vagyonból az egyes csoportok tőkéje 996,538 kor. 65 fill. tett ki, a veszteségek fedezeti alapja 10,018 kor. 76 fill., nyugdíjalap 30,989 kor. 97 fill., rendelkezési alapok 326 kor. 18 fill. Személyhitel és jelzálog kötelezvények értéke 874,737 kor., az intézet házának *alacsonyra becsült* értéke 51,234 kor. 38 fill. Az évi tiszta nyereség 33,425 kor. 44 fillért tesz ki, amely tekintve az intézetnek korlátolt keretek közt megengedett mozgását, továbbá, hogy a kölcsönök 6% mellett folyósítatnak, szép eredmény.

A számok meggyőző bizonyítéka, megdönti tehát ama, az újabb időben gyakrabban hangoztatott *elhelyezett pénzek* nem hozzák meg az üzleti költségek magassága miatt a *kellő hasznot*. A feloszló XIV csoport, valamint a többi működőcsoportok osztaléka 5% kamatoztatásnak felel meg, ami tekintettel arra, hogy a legmagasabb betét-kamatláb 4%, csak a dologgal felületesen foglalkozó előtt lehet rossz eredmény, csak az hirdetheti, aki e szövetkezetenek nem barátja, azt, hogy a *tőkegyűjtés* céljából belépő tag nem találja meg *anyagi előnyét* a Szegzárdi Népbanknál. A szövetkezés valódi célja azonban nem a magas osztalék adás, nagy nyereség elérése. Az eszményi cél a szövetkezés eszméjének minél nagyobb *körzeten* való terjesztése és felkarolása, a *hitelnek* minél olcsóbban, minél könnyebben való megszerzése. Eme célok közül az egyik megvalósult, mert a választmánynak sikerült 1903 július 1-től 6 1/2-ről 6%-ra leszállítani a kamatlábat. Ezen kamatláb pedig *azóta is*, de főként a mostani időben, midőn a na-

TANÜGYI HIREK.

gyobb pénzkereslet hiánya dacára, a kamatláb az európai piacon emelkedett, úgy hogy helyi és vidéki nagyobb pénzintézeteinknél a tekintélyesebb kölcsön összegek után is 5 $\frac{1}{2}$ —6% fizetendő, igen előnyös, mert kis kölcsönt, heti 40 filléres törlesztés mellett, a mely felette sok dolgot s így rezsit okoz, bizony nem szerezhet a hitelt kereső fél.

A mérleg ismertetés elején jeleztük, hogy főként a vidéken nem karolják fel a szövetkezés eszméjét azon mértékben, mint az, megérdemelné. Ennek oka egyrészt az, hogy a népet hivatott vezetői nem ismerték meg a szövetkezésben rejlő erkölcsi és anyagi előnyökkel, de főként az, hogy nem fejtették ki elég agitatiót, elég energia eddig, hogy a szövetkezet ne kisebb, hanem nagyobb keretekben mozogjon és így lépést tartson a rezszi költségeket emelő különféle kívánalmakkal.

A választmánynak az a része, amely a harmincz év óta létező igazgatói állásnak ambíciós szakemberrel való betöltését óhajtja, a szövetkezeti eszmének terjesztésében, üzlet ágainak fejlesztésében, a kezelés modern átalakításában látja a tagok érdekeinek védelmét és előnyét. Egyoldalú takarékoságnak tartja azt, hogy minden intézetnél a legfontosabb állásnak, az igazgatóinak betöltéséről takarítsák meg néhány száz forint s így kellő vezetés hiányában az intézet fejlődésében, erősödésében megbénítsák, működési köre visszafelcsúszassék, mi által az egyesekre az üzleti költségekből nem kisebb, hanem nagyobb hányad essék. Már pedig a visszafelcsúszás veszedelmes jelenség mindenütt, az lenne a Népbanknál is, mert az vagy a működés beszüntetésére vezetne, tehát megülnék a szövetkezeti eszme, vagy ama kényszerrel elé állítatnék az intézet, hogy egy hirtelen alakítandó részvénytársaság karjaiba vessen magát.

Eltekintve attól, hogy sem az ipar, sem a kereskedelem, de még a földművelés érdeke sem kívánja meg, hogy Szekszárdon új részvény társaság alakuljon, mert a két helyi tekintélyes pénzintézet és a Népbank, — szakszerű vezetés mellett, — teljesen ki tudják a helyi és a vidéki piacok pénzügyi szükségleteit elégíteni, a Népbanknak részvénytársasági formával való összeköttetése rövid idő alatt a szövetkezet valódi céljainak megsemmisítését vonná maga után, elcsenevednének, elgyengülne és semmi egyéb nem lenne jó, minthogy egy új részvénytársaság megerősítéséhez a lépcső legyen.

Ez ellen pedig a szövetkezet hiveinek minden tisztességes fegyvert fel kell használniok.

Tisztelettel viseltetünk az intéző férfiak higgadt megfontolása és ügyszeretete iránt. Hisszük, hogy felretéve személyi, rokon és nem rokonszenvet és minden más kérdést, határozatuk olyan lesz, hogy abból nem látszatszerű előnyök, hanem a szövetkezet fejlődése, izmosodása és így a népnek, a kisembereknek anyagi segítése, boldogítása fakad.

A Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár XXXIII-ik mérlege.

Rüll Nándor vezetése alatt a Bátaszéki Kerületi Takarékpénztár f. hó 21-én délelőtt 9 órakor tartja rendes évi közgyűlését. Az intézetnek 1905 ben forgalma 2,619,012 kor. 70 fill. volt, vagyona 858,754 kor. 78 fill. amelyből váltó és kötvény kölcsönökben 323,654 kor. 62 fill. jelzálogkölcsönökben 266,904 24 fillér folyó számla kölcsönökben 26,300 kor. Hazai Takaréknál betétben 210,000 kor. A részvény tőke 80,000 korona, a tartalékalapok 38,800 kor. 48 fillért tesznek ki, betétállomány 703,559 kor. 12 fill. Az évi nyereség 17,849 kor. 31 fillér, a melyből osztalékban 13,386 kor. 98 fillér kerül kiosztásra.

Hitelszövetkezeti választás. A tolnanémedii községi hitelszövetkezet közgyűlése megválasztotta igazgatósági tagokul: Győri Ács Istvánt és Balog Pált; felügyelő bizottsági tagokul: Cs. Kovács János ifju, Borza János és K. Fábán Józsefet.

Felhívás a tanítókhöz. A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 1906. évi január hó 26-án 3241/1905. eln. sz. a. kelt leirata szerint a hazai automobilisták és a külföldi automobil-turisták részéről is ugyszólván naponkint merül fel panasz, hogy az automobil-vezetőket és azok utasait, valamint magát a kocsi kövekkel, sárral és egyéb káros behatású anyagokkal megdöbálják, az utakat üvegcserepekkel, szögekkel és nagy kövekkel rakják meg, úgy, hogy nemcsak az utasok vagyónbiztonsága, de személybiztonságuk is veszélyeztetve van.

E visszás állapotokon segitendő, a miniszteri leirat folytán felkérem tankerületem tanítóit, hogy az iskolákban és azon kívül is tanítsák ki a köznépet, miszerint az automobil a közel jövő nagyraihivatott közlekedési eszköze, azok utasai a közgazdaság előmozdítói, kik nemhogy kárára, hanem inkább hasznára vannak a köznépnek, mert oly vidékekre is kiterjesztik az idegenforgalmat, ahol ezelőtt hasznot hajtó utasok nem fordultak meg és hogy mindebből, meg abból, hogy az automobilistákat ellenséges magaviselet helyett szükség esetén még segítségben is részesítik, nemcsak a köznek, hanem minden egyesnek is haszna lehet.

Szekszárd, 1906 február 1.

Tihanyi Domokos,
kir. tanfelügyelő.

Tanítóválasztás. A tolnanémedi-i ág. ev. II. tanítói állomásra Németh István tanító választott meg.

Iskolaszaporítás. A közigazgatási bizottság folyó hó 14-én tartott ülésében intézkedett, hogy Kokasdon a rk. iskolánál a III. tanítói állomás szerveztessék, miután a mindennapi tankötelesek a két tanterembe be nem férnek, mert a tanterem kicsinyek és egybe 80 növendéknél többet a törvény értelmében elhelyezni nem szabad.

Iskola bezáratás. A dunakömlödi rk. iskolák a tanító gyermekének roncsoló toroklobban történt megbetegedése miatt bezáratattak.

Nyugdíjigény felemelés. Máté József bátaszéki községi igazgató-tanító nyugdíjigénye 1466 koronára emeltetett fel.

Községi iskolaszék alakulása. A nagydorogi községi iskolaszék 3 évre újra alakult. Elnökké ismét gróf Széchenyi Domokos választott meg egyhangulag, kit általános tisztelet és szeretet környékez.

Községi iskolai alapvagyonok. A közoktatásügyi miniszter felhívta a közigazgatási bizottságot, hogy a vármegyében lévő községi iskolai alapvagyonokról a telekkönyvi hivataloktól kérjen be kimutatást.

A szekszárdi polgári leányiskola tervének és költségvetésének elkészítésére miniszteri rendelet folytán a közigazgatási bizottság f. hó 14-én utasította az államépítészeti hivatalt.

A Pakshoz tartozó pusztákon 1906. szept. 1-ére 3 új községi iskola és Pakson 1 új községi óvoda fog felépülni, az építési szerződést már meg is kötötte a község a legjutányosabb vállalkozóval.

Iskolaszék választása. Az értényi rk. iskolaszék 1906. évi január hó 28-án újra alakult. Egyházi elnök lett Fölker Mátyas, világi elnök Pintér István, jegyző Pintér János, gondnok Bognár György.

Lemondás. Jehn Margit dunaföldvári rk. tanítónő állásáról lemondott.

Nyugdíjintézetbe felvétel. Márton János bátai rk. tanító 1905. decz. 16-tól 800 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Új iskola. Gerjenben községi iskola felállítását rendelte el közigazgatási bizottság és egyben utasította a dunaföldvári járás főszolgabíróját, hogy ez iskola részére Gerjenben béreljen alkalmas épületet, vagy ha ilyent nem lehetne ott kapni, úgy tervet és költségvetést készítettett a község költségére és azt jóváhagyás végett terjessze be.

Iskolaszaporítás. A dunakömlödi rk. iskolaszék elhatározta, hogy a negyedik tanítói állomást 1906. szept. 1-ére szervezi. A közigazgatási bizottság utasította a terv és költségvetés sürgős betérjesztésére.

Nyugdíjintézetbe felvétel. Németh Gyula nagykönyii rk. tanító az országos tanítói nyugdíjintézetbe folytatólag felvételre és nyugdíjigénye 1214 koronában állapított meg. Patkó Ferencz ozorai rk. tanító 1904. szept. 1-étől 800 koronával az országos tanítói nyugdíjintézetbe felvétel.

Iskolaszék megalakítása. A szálkai rk. iskolaszék 1906. január 20-án megalakult Egyházi elnök Takács Mihály, világi elnök Schindler József, iskolaszéki jegyző Rieger Nándor és gondnok Held József lett.

Új iskolák. Deesen és Kisvejkén még egy, Szekszárdon pedig 3 tanítói állomás szervezését rendelte el f. hó 14-én a közigazgatási bizottság.

BIRÓSÁGI ÜGYEK.

Esküdtszéki tárgyalások.

Emberölés Dunaföldvárott.

A szekszárdi kir. törvényszék, mint esküdt bíróság hétfőn kezdte meg bűnügyi tárgyalásait. Legelsőnek Czágány Márton bűnügyét vették elő. A tárgyalást Hazslinszky Géza kir. törv. elnök vezette.

Ifj. Czágány Márton azzal van vádolva, hogy 1905 október 2-án virradóra Rivnyák József punaföldvári lakost szíven szúrta, úgy hogy az nemsokára meghalt. Rivnyák a dunaföldvári kir. járásbíró és csendőrség előtt beismerte tettét, itélethozatalra azonban nem kerülhetett sor, mert a tanu kihallgatás során Weisz János azt vallotta, hogy a vele együtt letartóztatva volt Holmár Ferencz előtte odanyilatkozott, hogy Czágány ártatlanul szenved, mert Rivnyák Józsefet ő szúrta le. Beöthy Károly ügyvéd e vallomás alapján a tárgyalás elhalasztását s újabb tanu kihallgatását kérte s azt a kir. törvényszék el is rendelte.

A férj gyilkossági kísérlete.

Boros András tolnanémedii 30 éves földműves 1905 aug. 23-án reggel fél 5 órakor megjelent a töle elváltan élő felesége lakásán s azt a magával hozott baltával súlyosan összevagdalta. Az keserítette el, hogy felesége hozzá visszatérni nem akart. A tárgyalást mint elnök Agoston István kir. táblabíró vezette. Szavazó bírák voltak: alapi Salamon Iván és Aldor Ödön kir. törvényszéki bírák. A vádhatóságot Beke Ferencz kir. alügyész képviselte. Védő ügyvéd dr. Gulyás József, jegyző pedig György György kir. törv. aljegyző volt. A vádlott feleségének képviseletében Dömötör László ügyvéd szerepelt. Beke Ferencz szépen előadott vádbeszédében a btk. 65. §. alapján a 278. §-ába ütköző gyilkosság büntetettének kísérlete címén kérte a vádlott elmarasztalását. A kir. törvényszék dr. Gulyás József védelme s az esküdtek verdiktje alapján 6 évi fegyházra ítélte a vádlottat, de ez ellen úgy az ügyész, mint a védő semmisségi panaszt jelentette be.

Feleségére lött.

Vicsik István 1905. évi szeptember 30-án, délelőtt folyamán a dunaföldvári népbanki épületben a töle különváltan élő nejeire szül. Bor Mária-ra előre megfontolt ölési szándékkal forgópisztolylyal háromszor rálőtt s az egyik golyó a nyakán, a másik pedig a hátán sebesítette meg, a harmadik lövés nem talált. A tárgyalást Agoston István kir. táblabíró vezette. Szavazó bírák voltak: Kövessy Ödön kir. törv. bíró és Kiss Károly kir. járásbíró. A vádhatóságot Kozacsek József kir. alügyész képviselte, míg a védelmet dr. Gulyás József szekszárdi ügyvéd teljesítette. Az esküdtek határozata alapján a törvényszék 6 évi fegyházra ítélte.

Agyonlőtte a fiát.

Szántó István 62 éves, ev. ref. vallású madocsi lakos 1905. évi szeptember hó 28-án saját fiát: Szántó Józsefet agyonlőtte, mert az őt megelőzőleg szidalmazta, majd egy forgópisztollyal kezében lelővéssel fenyegette. Elnök volt: Agoston István kir. ítélőtáblabíró, szavazó bírák: Kövessy Ödön és Kiss Károly a vádhatóságot Beke Ferencz alügyész képviselte, védő ügyvéd dr. Beöthy Károly volt. Az esküdtek határozata alapján a törvényszék felmentette.

Halálos szurás.

Bekes József 21 éves rk. vallású, nőlen paksi kömivessegéd 1905. évi november hó 13-án d. u. 6 óra tájban Gírl Józsefet üzlete előtt egy zsebkéssel úgy szurta fejbe, hogy ennek következtében az másnap meghalt. A vádolt Bekes Józsefet még az a bűn is terheli, hogy 1905. évi október 22-én Pakson vesélyesen megszurkálta Vájer József és Jáger Ferenczet. A törvényszék az előbbi bírákból állott; közvádó Kozacsek József kir. alügyész volt, a védő ügyvéd dr. Spányi Leó. Az esküdtek határozata alapján a törvényszék 6 év és 4 hónapi feyházra ítélte.

MULATSAGOK.

Táncestély a póttartalékosok javára.

Gyönyörű anyagi eredménnyel s kitűnő hangulatban folyt le az a szép célú mulatság, a melyet e hó 10-én tartottak. A Szekszárd Szálló kopott nagyterme ilyen pompát rég látott, mint a melyet most kifejtettek, kár, hogy a nagyközönség csak erszényét nyitotta meg s személyes jelenlétével nem igyekezett emelni a mulatság fényét. A lépcsőház, a nagyterem valóságos téli kertté volt varázsolva. A rendezőség — s legkivált Vörösmarthy József p. ü. számtiszt, Jasek Sándor v. m. aljegyző, Sedlacsek László mérnök, minden lehető elkövetett az est sikere érdekében. A Pirnitzer cég a saját és Scheleznik kárpitos kitűnő izlését is igénybe véve, nagy leleményességet tanusított a díszítésben. A nagy terem festési hiányait, repedéseit Wosinsky Mór pompás perzsa szőnyegei fedték el s a díszítéshez szükséges fenyőgallyakat Hoffman Sándor kir. főerdész szolgáltatva az alap. urad. erdejéből. A Siemens és Halske cég pedig a világítást adta ingyen.

A ritka jövedvű mulatságon jelen voltak asszonyok: Bakay Dezsőné (Nagydorogh), Császár Istvánné (Alsónyék), Döry Pálné, Füglein Mártonné, Füglein Istvánné, Forster Zoltánné, Fejős Imréné, Győrbíró Benőné, Hazslinszky Gézané, Hoffman Sándorné, dr. Josipovich Istvánné (Győr), Kovács Dávidné, Klieber Györgyné, Leopold Lajosné (Szilfajmajor), Nagy Lajosné, Orosz Lajosné, Perler Keresztélyné, Reichert Gyuláné (Kistormás), Sass Lászlóné, Szévald Oszkárné, Szentpétery Sándorné (Paks), Szigeth Nándorné, Török Ottóné, Wigand Jánosné, Zöld Mártonné. Leányok: Bakay Ilonka és Jolánka (Nagydorogh), Borsody Teri, Döry Natália, Hoffman Etelka, Klieber Gizella és Böske, Nászay Palika (Budapest), Orosz Flóra, Perler Kató (Tolna), Reichardt Stefi (Kistormás), Szentpétery Sárika Wigand Hedvig.

Az összes jövedelem volt: 3686 kor. 92 fillér, kiadás 875 kor. 04 fillér. Így a tiszta jövedelem 2811 kor. 88 fillér.

A jegyeiket megváltók folytatólagos névsorát itt közöljük. Jegyeiket megváltották:

50 koronával: Grünvald Lajos, dr. Honig János. 25 koronával: Döry Pál. 20 koronával: Tóth Henrich, Simontsits Elemér, de Pont báróné sz. Lyka Julia. 18 koronával: id. Mayer János. 10 koronával: Tolnai polgári takarékpénztár, dr. Pesthy István, Dunaszentgyörgyi hitelszövetkezet, Thodorovits Lajosné, Hőgyési népbank, dr. Gözsy Tibor, dr. Varga Pál, ifj. Weber János, ifj. Eötvös Károly, Kammerer Ernő, Kiss Pál, Sztanaitits Adrián, Paks vidéki takarékpénztár, Csapó Dániel, Szunyogh Sándor, Ujfalussy Lajos, Ujfalussy Imre, Klinger Ferencz, Leopold Sándor, dr. Hangel Ignác, Tóth Károly, Pesthy Pál, Fónagy József, Cziriák Frigyes, Leopold Lajos. 9 koronával: Wikkert Lajos. 8 koronával: Trautman János, Zsíkó János, Weiner Jakab, Mozolányi István, ifj. Mayor János, Döry László, Fink Kálmán. 6 koronával: Návay Emil, Haidekker Béla, Razgha Lajos, Makai József, Szeniczey Géza, Zab-

fán József, Döry Frigyes. 5 koronával: Bali József, Lamm Pál, Perler Keresztély, Iring Károly, Góczy N. János, Török Béla, Dobó János, Lövensohn Mátyás, Forster Arthur, br. Jeszenszky László, Bátaszéki ker. takarékpénztár, Csehl Vilmos, Nöthling Dániel, Nyárády Aladár, Litko István, dr. Spitzer Károly, Goldberger Mór, Örfy Lajos, Molnár Mór, dr. Fent Ferencz, Kramer János, Szeghy Sándor. 4 koronával: Falkner Ede, Glökner János, Kristóf László, id. Sipos Antal, Ney Ákos. 3 koronával: Meckl Antal, Popovics Gyula, Farkas Ida, Jón Ferencz, Dürr Henrich, Nagy József, Streicher M., Ezer József, Partl József, Wiesner Boldizsár, dr. Rákos Miksa, Bizzo Zsigmond, Ollé Mihály, dr. Stark Gusztáv, Steib Mihály, Südy Zsigmond, Ferenczy Sándor, özv. Boroczky Béláné, dr. Stark József, Bencze Miklós, Flesschmann Adolf, Illés Gyula, Becht Ödön, Bruckman János, Angyal Béla, özv. Bene Lajosné, Höllzer Lajos, Rothausz Illés, Tomka Gusztáv, Fördös Mihály, Fördös Lajos, Pápay István, Thury Lajos, Z. Gy., Máthisz Gyula, Tenzlinger István, Laufer István, Rotler Lajos, dr. Sántha Gyula, Szám József, N. Zsíkó Péter, dr. Kovács Bálint, Erhardt Heinrich, dr. Berde Mózes, Schunk Ferencz, Kelemen László, Varga Kálmán, Kálmán Móricz, M. Fejes Lajos, Sreitner Sándor, Fehér Imre, Kerbolt István, Adám József, Kligl Béla, Weber Lajos, Jozgics Béla, Fajnor Elek, Litke István, Pinczehely-görbői takarékpénztár, dr. Erdős Emil, Czompó József, Kis Pál, Dobrik Lajos, Szepessy Kálmán, Wirth József, Ludvig József, Hochmann József, Rozsics Endre, Filátz Lajos, Keller Sebestyén, Kovács Antal, Tomics Lőrincz, Pesthy Elek, Horacsek Endre, Bagoly János, Bokus József, Hammel Alajos, Beszedits Ödön, Mittvég Heinrich, Purl Adolf, Dobos Gyula, Antliffinger János, Szeghy Sándor, Hauck Antal, Bulyáky József, Dánay János, Reichart Gyula, Máthisz Kálmán, Bodnár István, Fischhoff Jenő, Lauschmann Ödön, Lauschmann Ferencz, Witt József, Bajó Pál, Goldberger Arnold, Farkas János, id. Haypál Sándor, ifj. Haypál Sándor, Beöthy Károly, dr. Gulyás József, Müller Testvérek, Lemle Béla, Jilling Péter, Falvay Sándor, Szücs Ferencz, dr. Cszmadia Géza, Serényi József, Horváth József, Percel József, dr. Angyal Béla, Beke József, dr. Rothausz Izidor, Cholnoky Lajos, Gyönki Önségélyző Egyesület, Lindtner János, Reiner Adolf, Schrod János, Singer Bálint, Hamvas Péter, Friedrich János, Kempfner Ernő, Ilgen Antal, Fülöp György, Tassy László, dr. Boskovits Mór, Jó Dömötör Károly, Somogyi István, Haidekker Károly, Szabó Károly, Csiba István, Lövy Ignác, Lövy Jakab, Zarubay Ferencz, dr. Vas Izor, Hainrichly Adám, Szallos János, Márcz János, V. Fejes György, Kovács Teréz, Reizner Béla, Strasser Jenő, Krascher György, Helfenbein Dániel, Pirchner János, Purth Gyula, Ramsburg P. D., Laskó Dezső, Zányi György, Szepesi János, Polgár József Polgár Józsefné, dr. Strausz Zsigmond, Volf Ferencz, Gebauer József, Pataki Izidor, Osztrich Mihály, dr. Boor Jenő, Gyalog István, Rumi Imre, Wagner József, Bereczk István, Steindl Mariska, Palóczy Károly, dr. Schall Kálmán, Stokinger Vincze, Dobozy István, ifj. Arany Károly, Sárközy Etel, Zsigmond Gyula, Schmidt Oszkár, Percel Lajos, Mautner Ignác, Strausz Antal, Horváth József, dr. Kiss Miksa, Várkonyi Iván, Schefer Mihály, Szuha Antal, Szuha Dénes, dr. Stern Miksa, dr. Kiss István, Kollmann Gyula, Schefer Mátyás, özv. Gruber Józsefné, Bévárdy Lajos, Haberfeld Dezső, Komándinger Kálmán, Herczegh Emilia, Romeisz Katalin, Rothermel Károly, Blanett György, Ramschburg Salamon, Halmi Emil, Kranz Géza, Hofay Lajos, Molnár Ferencz, Tury Sándor, dr. Schwetz Antal, Müller János, Koch József, Selenyi Sarolta, Hessz Pál, dr. Debreczeni János, Keszler Károly, Strasser Heinrich, Kovács Gyula, Szilágyi Béla, dr. Grünfeld Adolf, Schröder Szidónia, Schleining Lajos, özv. Papp Lajosné, Pirisa Mihály, Simon Lajos, Sechser Sándor, Steiner Lajos, Beöthy Károly, dr. Gulyás József, Rabinek Pál, dr. Holndonner A., dr. Percel István, Fördös Géza, Pesthy József, Sántha Károly, Vida Ferencz, Nyerges Gyula, Dudás Gyula, dr. Szentkirályi Mihály, Tihanyi Domokos, Nits István. A táncestélyen felülfizettek: Perler család 2, Leitersdorfer Ignác 2, Volcher Mihály 5, Bakay Dezső 3, Füglein Márton 2, Hoffman Sándor 2, Wosinsky Mór 7, Völkel Ferencz 1, Mozsai Sándor 1, Szabó Géza 1, dr. Török Ottó 3, Zöld Márton 2, dr. Leopold Kornél 20, N. N. 2, Forster Zoltán 10, Győrbíró Benő 2, Wigand János 1-10, dr. Spányi Leó 5, dr. Hirling Adám 7, dr. Herczegh Gyula 6, dr. Mátyos Gyula 6 koronával. A jötekegy czélra adakoztak: Mathes A. 1, Hammer József 1, Tantó János 2, Trinn János 1, Gyomlai József 3-50, Boda Vendel 1, Albrechtovics Imre 1, Czay György 2, Kurcz Béla 1, Szóják Lajos 1, Magyar József 1, Müchl János 2, Szekszárdi rom. kath. kör gyűjtése 50, Keller László és Jahé László 5 koronát.

Álarczos táncvizsga. Szekszárd r. t. város előjárósága folyó évi február 25-én, a tüzoltók és szegények javára, Garay Lajos zenekarának közreműködése mellett a Szekszárd Szálló nagytermében álarczos táncvizsgát rendez. Belépő díj személyenkint 1 korona 20 fillér, álarczban megjelenőknek 1 korona. Kezdeté pont 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

A Szekszárdi Róm. Kath. Olvasókör, amely ez évben több sikerült estét szerzett tagjainak és vendégeinek, f. hó 18-án érdekesnek ígérkező tréfás farsangi estélyt rendez. Az estély műsora a következő: 1. Nyitány. Előadja a kath. kör dalárdája. 2. Dankónóták. Éneklő zenekisérettel Hahn Annuska. 3. A miniszterelnök bálja. Vigjáték 1 felvonásban. 4. Népdalok (duett.) Előadják

zenekisérettel Hahn Annuska és Bánovits Teruska. 5. Kardalok. Előadja a kath. kör dalárdája. 6. Genovéva, vagy a piripócsi szintársulat keservei. Bohózat 1 felvonásban. 7. Dalegyveleg. Előadja a kath. kör dalárdája. Kezdeté fél 8 órakor lesz. Helyárak: I. hely 1 kor. 40 fill., II. hely 1 kor., álló: hely 60 fill., diák- és gyermekjegy 30 fillér.

Műkedvelő előadás. A szekszárdi ev. ref. Olvasókör február 18-án a Szekszárd Szálló nagytermében műkedvelő előadást tart. Szinre kerül csobánzi Koródi Péternek a Népszínház pályázatán 100 aranytalaj jutalmazott népszínműve, „A legény bolondja.” Rendező Rácz József. Az eneketet Nemes Győző tanította be. Az előadás jövedelmének fele az olvasókör könyvtára, fele a felsőutcai gyermekmenhely javára esik. A műkedvelői előadás nagysikerűnek és kiválóan látogatottnak ígérkezik.

A bonyhádi függetlenségi kör táncestélye. A bonyhádi függetlenségi és 48-as pártkör f. hó 10-én a kör helyiségében (Hansstein-vendéglő), saját pénztára javára fénysen sikerült táncmulatságot rendezett. Három teremben 2 zenekar reggelig játszott. Az igen szépen feldíszített termek zsufo-lásig megtöltötte a nagyszámú helyület és vidéki közönség. A táncz kitűnő hangulatban kiválóan kirivradtig tartott. Dícséretet és elismerést érdemel az ügybuzgó rendezőbizottság, mert a függetlenségi és 48-as pártkör táncmulatsága volt az idén a legsikerültebb Bonyhádon. A tiszta jövedelem meghaladja a 200 koronát; igen sokan felülfizettek, a melyért lapunk utján mond köszönetet a rendezőbizottság nevében: Csik József elnök. Felülfizettek, vagy jegyüket megváltották: ifj. Weber János, a kerület országgyűlési képviselője 22 kor. 50 fill., Csik József 10 kor., Streicher Vilmos Tevel 10 kor., Zsuffa Ödön Farkasvölgy 9 kor., Sugó asztaltársaság Szekszárd 6 kor., Bruckmann János 4 kor., dr. Rákos Miksa 4 kor., Schizler Károly Szekszárd 3 kor., Lengyel Zsigmond 3 kor., Gyalogh István 2 kor. 50 fill., Becht Ödön 2 kor. 50 fill., Ermel Adolf 2 kor. 50 fill., Potzner János 2 kor. 50 fill., dr. Schwetz Antal 2 kor. 50 fill., Reder Henrik 2 kor., Weber Lajos 2 kor., Pajor Ignác 2 kor., Leitersdorfer Ignác Szekszárd 2 kor., Jasek Sándor Szekszárd 2 kor., Reichl Sándor Szekszárd 2 kor., Jozgics Béla 2 kor., Schleier János 1 kor. 50 fill., Dettl Ignác 1 kor. 50 fill., Schlichtherle János Tabód 1 kor., Eiler Jabab 1 kor., dr. Pót Radó 3 kor., Friedrich János, Eibach Kornél, Löber János, Molnár Lajos f., Káldor Ede, Fehérvári István, Schwartz Gyula, Havlicsek Lajos 1—1 kor., dr. Kanzler Antal 3 kor., dr. Berde Mózes 3 kor., Péter Dániel, Spiesz Gyula, Kákai János Tabód 1—1 kor., Rózsa Lajos 60 fill., Spitz Gábor 50 fill., Szondi Mátyás 50 fill., Molnár Lajos t., Reich Sándor, Körper József, Bandl Henrik, Pingärtner Gyula 40—40 fill., Rein János 20 fill., Pokorny Antal 10 fill. Összesen 126 kor. 90 fill. (A felülfizetők névsorát folytatni fogjuk.)

Táncestély Tolnán. Az ifjusági egyesület Tolnán 1906. évi február hó 25-én a „Tolnai Kör” helyiségében táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenkint egy korona.

Tüzoltó bál. A decsi tűzoltóság e hó 10-én a nagyvendéglő helyiségeiben a tüzoltó zászló javára táncmulatságot rendezett. Az eredmény a következő: levonva a kiadást a bevételből, maradt a tüzoltó zászló javára 17 kor. 40 fillér. Felülfizettek: Lövinger Adolf, Babits Géza 2—2 kor., ifj. Baján Lajos 1 kor. 20 fill., Vay Ferencz, Komándinger Kálmán, Guttmann Menyihért, Schwarcz Miksa, ifj. Szalai Imre 1—1 kor., Kelemen Mihály 80 fill., Denis Sándor és Schlotthauer Mihály 40—40 fill. A mulatság szokás szerint elég vígan folyt le.

A paksi Iparos Olvasókör táncestélye. A paksi Iparos Olvasókör folyó hó 10-én műkedvelő előadással egybekötött zártkörű táncestélyt tartott. Szinre került Bercezik Árpádnak „A paraszt kisasszony” című három felvonásos népszínműve. A szereplők általában nagyon sikerülten játszottak, de különösen dícséretet érdemelnek: Prucser

Mariska, Katona Juliska, Seszták János és Lengyel Gyula. — A mulatság nagyon jól sikerült s a nagyszámú közönség a reggeli órákban oszlott szét. Nagyban fokozta a sikert Parragh Sárika szereplése, ki az előadás előtt s a felvonások között kellemes hangjával magyar dalokat énekelt. — A mulatság rendezése körül nagy érdemeket szerzett Haiszer Henrik ág. hitv. ev. tanító. — Felülfizettek: Schneider Géza 50 fill., Kardos János 80 fill., Schwertl Nándor 40 fill., Cseh József 60 fill., Vinczellér Lajos 20 fill., Berecz László 1 kor., Asztalos Ferencz 20 fill., Mandl Mór 50 fill., Guttmann Miksa 50 fill., Stern László 50 fill., Szikora Béla 50 fill., Demetrovits István 30 fill., Büttl Gusztáv 1 kor., Gris Lipót 40 fill., Löwi Aladár 40 fill., Steiner Vilmos 80 fill., Mikuscák Géza 40 fill., Boros Miksa 80 fill., Rosenbaum Miksa 2 kor.

Tánczestély Tamásiban. Tamási és vidékének fiatalága folyó évi február hó 24-én, a Tamásiban felállítandó Kossuthszobor alapja javára, a kaszinó összes helyiségeiben tánczestélyt rendez. Kezdeté 8 órakor. Belépő díj: személyenként 2 korona, családjegy 5 korona. A hölgyek kéretnek egyszerű ruhában megjelenni. Felülfizetések a hazafias cél érdekében köszönettel fogadtatnak és hirdapilag nyugtáztatnak.

GAZDASÁG.

Az olasz seprőlézők termelési módja.

Hazánkban a cziroknak több fajtát termelik, melyek közt legelterjedtebb és leghasznosabb a seprű vagy olasz czirok (Sorghum vulgare Pers.). Jól termő és jól munkált földet kíván, mely ősszel szántandó meg, esetleg vetés előtt újból csekélyen.

Grubberozni mindenesetre kell és lehetőleg apróra fogasolni.

Vetőmagul csakis eredeti florentini mag használandó. Az olasz czirok a melegebb éghajlat növénye lévén, az utófagyok iránt nagyon érzékeny.

Nem tanácsos tehát nagyon korán vetni; vetése egy héttel előzheti meg a tengeri vetését. A vetés sorvető géppel történik 45 cm. sortávolságban, kat. holdanként 10 kgr. Rendesen 8—10 nap alatt kikél. Mindjárt kikéle után sekélyen megkapálják, ezt követi az egyelés mégpedig úgy, hogy a növény tenyész távolsága a sorokban egymástól 15—20 cm. legyen. Művelése az egyelés után egy mélyebb kapálásból és a töltögetésből áll. A 45 cm. sortávolságú vetés lőkével is művelhető, de ha elegendő munkáskéz kapható a kézimunkával való művelés ajánlatosabb, mert ez utóbbi jobb eredménnyel jár. A töltögetés még kézi előmunkálat mellett is, elengedhetlenül szükséges, mivel a hosszúra nyúló száron lévő nehéz, lehajló fejű növényt a szél, vihar, könnyen ledönti.

Érése nálunk szeptember közepétől október közepéig terjedő időre esik, az aratása pedig akkor kezdődik, amikor a czirok sárgulni kezd, azaz, ha még egy kissé zöld ugyan, de magja már keményedik. Vágása nádvágóval történik földszint, azonban a szakál, a rajta lévő maggal még a földön levágatják és pedig úgy, hogy, amely szakál 50 cm., vagy ennél hosszabb, ahoz 8—10 cm. szár hagyandó, az 50 cm.-nél rövidebb szakál pedig a szárral együtt legalább 50 cm. legyen.

Legfontosabb tudnivaló a levágás után a maghozam és szakál kezelése. A szárítás vagy a levegőn, vagy mesterségesen történik.

A levegőn való szárításnál a levágott szakált, előre lerakott kalásztalan cziroszárra kell kiteríteni, hogy a nap süsse és szárítsa. Ha eső mutatkozik, a kiterített cziroszakált szárral le kell takarni, ez mindannyiszor ismétlődik, ahányszor az idő változik. A mesterséges szárításnál a szárról levágott szakált kékébe kötjük és kereszt-

be fektetve a szárból készített kupok alá rakjuk. Így védjük az esőtől s a mag még is szárad. Napközben, ha derült száraz idő van, a kupokat elterítjük s ezekre rakjuk a kékéket, hogy hamarabb száradjanak. Vigyázni kell, nehogy nedvesen, harmatosan kössük kékébe a szakált. Amint a szakál teljesen száraz, szellős épületbe. E célra a pajták és színek igen alkalmasak. Azonban semmiesetre istálló, padlás, hova a gőz felhatol. A pusztára való helyezés sem célszerű, mert a szakál a föld nedvességét magába vévén, megfűlled. A ki nagyban való cziroktermelésre szánja magát, helyesen teszi, ha a szárításhoz egy állványos rekeszre beosztott szintet rendez be, melyben a kékéket a szárítás folytatása végett feloldozhatják.

Mihelyt a mag annyira megszáradt, hogy a szakálról letakarítható, le kell magvazni, még pedig nagyban való termelésnél, vagy a direkt e célra készített gépekkel (kaphatók Kühne E. gépgyárosnál Moson, Budapest), vagy az átalakított tengeri morzsolóval, kicsinyben való termelésnél pedig faszindellyel vagy fakésekkel.

Cséplés után a magot vékonyan eltergetjük és gyakran forgatjuk, nehogy megfűlledjen. A magtól megtisztított szakált 1—2 klg.-os kékébe kötözve mesterséges szárítás alá vesszük.

Az e célra berendezett, légmentesen elzárható helyiség, melyben léccel 3—4 rekeszt (egymás fölött) készítünk, hogy ezekre a czirokkékéket kétfelényitva felállíthassuk — 60° Celsiusra legyen hevíthető. Mikor a helyiség ezt a hőfokot elérte, minden berakott 100 kgr. szakálra 1 kgr. kénrudat (megtörve) helyezünk el a szárító padlóján tepsikben és azt meggyújtva 4—6 óráig hagyjuk égni a gondosan elzárt helyiségben. Ezután a gőz és füst eltávolítása céljából az ablakokat és az ajtót kinyitjuk, s a mikor a levegő a munkásokra tűrhetővé válik, a szakált onnét kihordatjuk és szellős helyre (tengeri górékba) tesszük néhány napra, míg a gőztől kiszikkad. Ezután a szakált az e célra szolgáló prüssel (melyet házilag is előállíthatunk) 20—25 kgramos bálókba szoritjuk és két helyen lekötözzük, vagy sodronnyal, vagy erős spárgával.

Igy aztán mint áru szállítható.

A mag igen jól helyettesíthető a zabot, lovakkal és marhával is jól értékesíthető, sőt darálva sertéshizlálásra is kitűnően bevált.

Ára rendszeren egyenlő az árpáéval, vagy zabéval. Termése kat. holdanként 10—20 mm. között váltakozik.

A szakál elég jól értékesíthető, akár a Maudler Vilmos cégé (Budapest, Elemér-utca 40.), akár a „Magyar czirok ipar Részvénytársaságnál (Budapest, Váci-körút 32). Ára prima, jól kezelt árunak 20—40 korona között váltakozik métermázsánként. Termése kat. holdanként 6—10 métermázsá.

A czirok szára kerítésnek, sőt fedőanyagként is jól használható, takarmányszikkéban pedig szarvasmarhával, főleg azonban birkákkal etethető, úgy mint a tengeri szár. Ha jól kiszáradt, igen jó tüzelő anyag s mint ilyen főleg tégláégetésnél használható fel.

Tájékoztul bátorodom a kajdaci uradalomban 1905. évben próbaképpen termesztett 12 kat. hold czirok tiszta jövedelmének kiszámítását bemutatni.

Bevétel.

64-20 mm. szakálért à 32 K.	2054-40 K.
151-20 mm. cziromag à 13 K.	1965-60 „
3100 kéve cziroszár à 4 fill.	124-00 „

Bevétel összesen 4144-00 K.

Kiadás.

Föld előkészítés, vetés	92-00 K.
Vetőmag	40-00 „
Első kézikapálása, egyelése lóval, kapálás és töltögetése	189-20 „
Aratása	330-00 „
Szár felkötése és elhordása	72-00 „
Cséplése	106-00 „
Osztályozás, bálozás, szárítás	141-60 „
Szén, kén, spárga	92-40 „

Kiadás összesen 1063-20 K.

Mérleg.

Terményért bevétel	4144-00 K.
Termelési költség	1063-20 „

Tiszta jövedelem 3080-80 K.

Vagyis kat. holdanként: **256-66 K.**

Kajdacson, 1906. január hó 25.

Blascok Gyula
urad. intéző.

Kiállítás Pécsen. A baranyavármegyei és Pécs szab. kir. város mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi körei az 1907. évben Pécsen általános ipari- és mezőgazdasági kiállítást rendeznek, melynek tájékoztató szabályzatát a rendező bizottság már széjjel küldötte az érdeklődő köröknek. Kissé merész vállalkozásnak tartjuk ugyan a mostani viszonyaink között az ilyenmű nagyobb szabású kiállítás rendezését, mégis örvendünk azon, hogy szomszédvármegyénk ipari- és mezőgazdasági körei tespedő ipari és gazdasági viszonyainkat a kiállítás rendezésével iparkodnak felélnökíteni. Őszintén óhajtjuk a kiállítás sikerét és részünkről is mindent el fogunk követni, hogy az érdeklődők figyelmét a kiállításra gyakrabban felhívjuk. A kiállítás iránt gazdasági egyesületünk szívesen ad felvilágosítást.

Szerkesztői üzenetek.

L—K. S—K. urnak. Hálás köszönet. Levelet irtunk.

O—y L. urnak Néméd. Nagyon köszönjük. Levél meg.

Cyónki. Igaza van. A póttartalékosok felségítésének eszméjét, talán az országban is legelőször, báró F. E. és S. E. pendítették meg, felhívásukat ki is szedtük még december közepén, de bizonyos okokból félbe maradt a dolog. Ez azonban most már mellékes. Fő, hogy a dolog anyagilag jól sikerült, s a legfőbb az, hogy hazafias érzésben — egyik vagyunk! Üdvözlöt.

Sz. György Szekszárd. Erre a számra már későn jött.

HIRDETÉSEK.

Táncziskola megnyitás!

Rákos Lipót, ismert nevű táncztanító a „Korona-kávéház“ meléktermében, öt hétre terjedő tanfolyamot nyit. Tanítja a modern tánczokat és külön órát is ad az „Angol-Boston“ tánczból a nap bármely szakában. Jelentkezni lehet **Eisler Rezső** ur üzletében (Kaszinó bazár), ahol mindennemű báli és divatczikkek legolcsóbb áron kaphatók.

Értesítés.

Van szerencsém Szekszárd és vidéke n. é. közönségét értesíteni, miszerint **Szekszárdon Széchenyi-utca Tóth mérnök-féle házban**

szoba-, czimfestő és mázólo

műhelyt nyitottam.

Tapasztalatomat kizárólag külföldi városokban szereztem, melyet ezen szakmában mindennemű **szoba-, dísz-, templom-, czim és czi-mer festéseket, aranyozást, tapettázást, épület- és butor mázólast** izlésesen és jutányosan elvállalok.

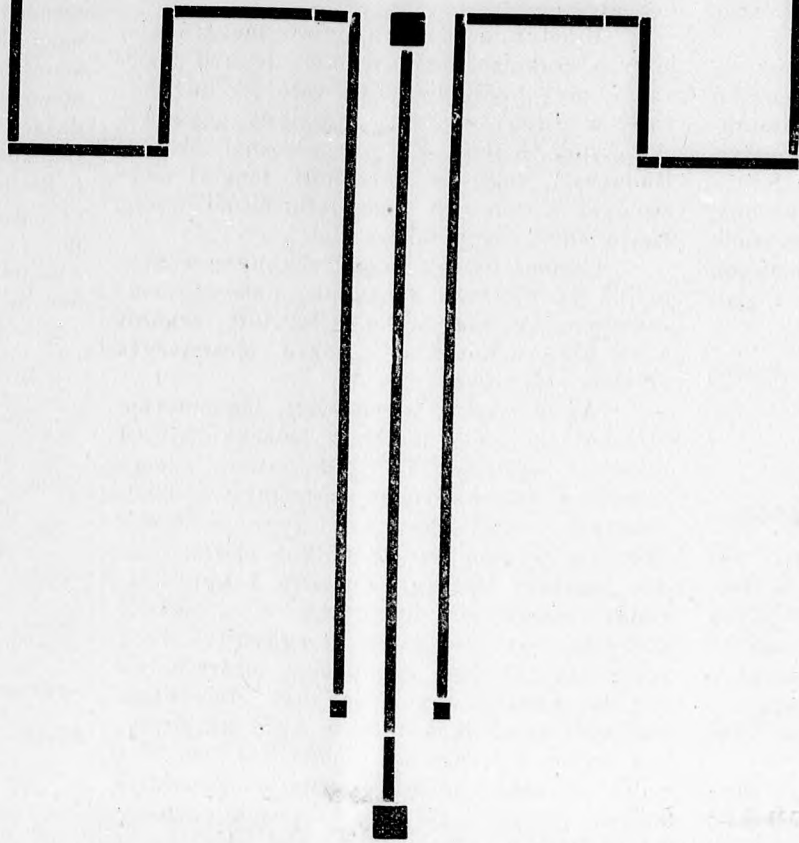
Szíves pártfogásunkat kérve maradtam tisztelettel

Polgár Ignác,

szobafestő.

* Örömmel közöljük ezt az új termelési ágot ismertető közleményt, amely válasza **Lágler Sándor** urnak lapunk múlt évi egyik számában felvetett kérdésére.

Izléses és olcsó
nyomtatványokat
szállít a legrövidebb idő alatt
Báter János könyvnyomdája
SZEKSZÁRDON.

Két bognár-segéd

kerestetik

egy benzin-motor erőre berendezett műhelybe.

SZABÓ LAJOS

DECS (Tolnamegye). 1-3

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirmitzer József és Fiai” kereskedők házában tart dus raktárt a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-, ebédlő- és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Női kalap-divatterem

Szekszárd, Széchenyi-utca.

Kalap-divatkülönlegességek bécsi és párisi modellekben; — menyasszonyi koszorúk és fátjolok; gyászkalapok és fátjolok, szalagok, virágok és egyéb diszes különlegességek Nagy raktár gyászkalapokban.

Fránek Jánosné divatárusnő.

Eladó bika.

a járási mezőgazdasági bizottság által megvizsgált s köztenyésztésre alkalmasnak talált, 2½ éves siementhalai fajú

Bővebb értesítések a tulajdonos:
Tibay Lajos, dunaszentgyörgyi lakostól nyerhetők. 1-2

Értesítés.

A n. é. közönség szives figyelmét van szerencsém tisztelettel felhívni, hogy Szekszárdon, a Kaszinó bazár-épületében levő **Kovács Mihály** féle gyümölcsáru tüzletbe naponta

friss tea-vajat

szállítok, saját jóhírnévnek örvendő tejszarnokomból.

Főtörekvésem lesz, hogy a n. é. közönséget minden nap friss, valódi tea-vajjal szolgálhassam ki, melynek valódiságáért kezeskedem.

Szives megrendelést kér

teljes tisztelettel

Bucher József

tejszarnok tulajdonos
Tolna.

1-1

Cziterázni

tanításhoz tanítót keresek. — Czim a kiadóhivatalban.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

fodrász-üzletemet

a **Hivert-féle házból**

a Kaszinó Bazár-épületébe

helyeztem át.

A n. é. közönség pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztelettel

Grószbauer Béla

fodrász.

1-3

Tóth Károly-féle óborok

palaczk számra kaphatók
GAUSZER ADÁM delikatesze üzletében
 Szekszárdon. 5-5

- 1900. évi szekszárdi vörösbőr
 7/10 liter, palaczkja . . . . . 1 K 20 f.
  - 1903. évi fehérbor 1/1 liter pa-
 laczkja . . . . . — " 90 "
  - Muskatály (muscat alexandrienne)
 7/10 liter palaczkja . . . . . 1 " — "
  - Zöld szilváni 7/10 liter, palaczkja — " 80 "
  - 1 liter ó siller . . . . . — " 70 "
- Üres üvegek 10 fillérével visszavétnek.

A „Mészárosok és Hentesek Lapja” és „Állatkereskedelmi Ujság” kiadásában megjelent a

Vásári zsebnaptár

Husipari és állatforgalmi évkönyv 1906-ra

és az előfizetők az idén is teljesen ingyen kapják meg.
Tartalmazza: A fontosabb országos és havi, valamint heti állatvásárokat az év minden napjára pontosan átszámítva. — A fontosabb állategészségügyi rendelkezéseket, az év folyamán felmért újításokkal kibővíve. A fontosabb állatforgalmi tudnivalókat. A magyar és a külföldi állatpiacok kivélti módosztatit és az üzletszokásokat. A szavatossági időhatárokat. A fővárosi állatvásárok szabályait és díjait. A vágóhídi és husvizsgálati szabályokat. A fogyasztási adót. Az ipartörvénynek a husiparra vonatkozó rendelkezéseit. Továbbá a husipar és állatforgalom körébe tartozó összes tudnivalókat, jegyzékeket stb.
 Előfizetési ára: félévre 6 kor. Az évkönyvet csak előfizetők kaphatják meg, könyvpiacon egyáltalán nem kerül.
 A „Mészárosok és Hentesek Lapja” és „Állatkereskedelmi Ujság” kiadóhivatala Budapest, IX., Ferecz-körút 13. sz. alatt v.m. 4-4

Ház eladás.

A **Kossuth Lajos-utcában** levő 989. számú ház, mely áll: 2 szoba, 1 konyha és kamrából és 20 öl pinceből, — szabad kézből eladó.

Bővebbet 3-3

Dinzer Ferencz tulajdonosnál.

79/1906.

Pályázati hirdetmény.

A Dunaföldvár nagyközségben üresedésben levő községi

végrehajtói állásra,

melynek évi javadalmazása a végrehajtói illetékeknek mintegy 1000 koronára tehető részéből áll, — pályázatot hirdetek s felhivom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy pályázati kérvényeiket hozzám **f. é. február hó 17-ig** nyújtsák be.

A választást **f. évi február hó 23-án d. e. 10 órakor** fogom Dunaföldvár nagyközség tanácsstermében megejtenni.

Paks, 1906 február hó 4-én

Rassovszky Julián
 főszolgabíró.

1-1

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitünően bizonyult készítmény a

KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít **köszvényt, csúzt, rheumát** és egyéb meghülésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitünő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

Egy üveg ára 1 korona.

A londoni, párisi és berlini nemze közti kiállításon diszoklevéllel, arany éremmel és aranykeresztel kitüntetve.

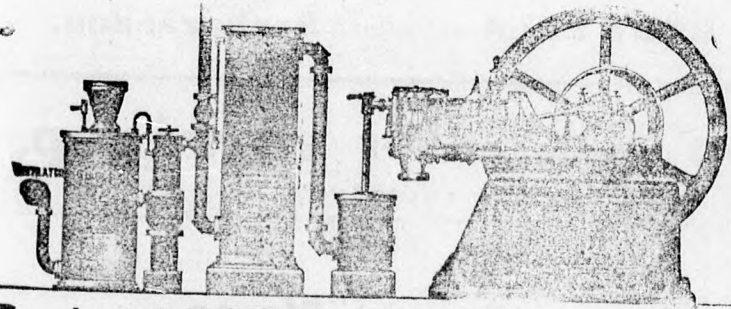
Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

Kiss Pál fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — **Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.**

19-52

Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasüzem: Bécs.

Benzin és petrolum-motorok és locomotók, szivó-gáz-motortelepek 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen

17-52

Villamos és gézerre berendezett gyár távolról sem képes oly olcsón és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszere készítője, azért ne vásároljon semmi-féle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszer, hur stb. stb., míg **REMÉNYI** legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalomok hangolása és javítása. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. 17-52

Sömörbetegek,

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hiteles bizonyító leveleket teljesen ingyen.

Rolle C. W. gyógyszerész Altona-Bahrendfeld (Eibe). 17-52

Nincsen betegség házánál,

ha meghozatja a híros

KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedül biztos szer; ezen híros balzsam által megakadályozza a főfájást, köszvényt, csúzt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszagot, köhikét, gyomor-fájást, szóval minden betegségnek egyedül biztos orvossága a híros Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készletben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétellel. Kapható: **Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapest: **Török József** gyógyszerésztárában, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert

híros hajdusági hajuszpedró, melytől a legrovidebb idő alatt a legszebb hajusz nyerhető. 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel. 17-52

Ha köszvényben, reumában szenved,

ne kísérletezzon semmiféle szerrel, hanem vegyen egy üveg

Dr. Flesch-féle köszvény-szeszt,

mely csúzt, köszvényt, remmát, kéz-, láb-, hát- és derék-fájást, kezek és lábak gyengeségét, útes, erőletet, rándulás, ficamodásból származó fájdalmakat és daganatokat biztosabban gyógyít, mint bármely más külső vagy belső gyógyszer. Hatása a legrovidebb idő alatt észlelhető, még a legrovidebb bajoknál is, melyeknél sem fűrés, sem gyógyszer nem használható. Kapható a feltalálónál és egyedül készítőnél:

Dr. FLESCHEMIL

„Magyar Korona” gyógyszerésztárában Győr, Baross-ut 24. szám.

Budapesti főraktár: **Török József** gyógyszerésztárában Budapest, VI., Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

Másfél deciliteres üveg ára 2 korona. Huzamosabb használatra való „Családi” üveg ára 5 korona. 3 kis, vagy 2 „Családi” üveg rendelésénél bérmentve utánvétellel küldjük. 17-52

Részletfizetésre

porcellán és üveg szerűek, lámpák, china ezüst. Kérésre képes színes ábrák ingyen. Ugyanott utazók felvételnek, kik vendéglőket, kereskedőket és henteseket látogatnak, híros szegedi paprika eladásával sokat kereshetnek. 1 kiló világhírű szegedi paprika 3 ftt utánvétellel.

Ivankovits Károly és Fia Szegeden. 17-52

Első styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. műgépész.

Magyarországi képviselet és raktár:

BUDAPEST,

VI., Teréz-körút 20.

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár javító műhely. 17-52

Lvélpapírok
 egyszerű és gyönyörű díszdobozokban a legolcsóbb áron szerelhetők be
BÁTER JÁNOS
 könyvnyomdájában
SZEKSZÁRDON

Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít elősköl Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálók válaszbélyeg ellenében. 30—52

Hirdetések

jutányos áron vétetnek fel lapunk kiadóhivatalában.

PASKUSZ EMIL

építési vállalkozó
tetőcserép- és
épületefaraktárai:

SZEKSZÁRD, Vásártér.

Interurbán-telefon 17.

FADD, Templom-utca.

Alapított 1885-ben.

SZŐLŐKARÓ

jelenleg olcsóbb, mint tavaszkor, raktáron van:

**gömbölyű vörösfenyő
félgömbölyű vörösfenyő
hasított vörösfenyő
gömbölyű fenyőfa
fűrészelt fenyőfa
fűrészelt tölgyfa
hasított tölgyfa**

3—3

szőlőkaró

**tölgyfakerítés és lugaszlopok;
hornyolt és közönséges cserépszindely; cementlapok, kutfedővályu; tölgyfahordók stb.**

Iszákosság nincs többé!

Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodabátása ellenszenvessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította. Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 38—52

INGYEN PRÓBA 569. sz.
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 569),

62, Chancery Lane,
London, Anglia.

Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kincses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivívta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olesó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!

Egyedüli főelárusító vidékünkön

Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

Igyunk hát borszékit!

1⁴/₁₀ literes palaczk 1 literes palaczk 1/2 literes palaczk
48 fillér. 40 fillér. 30 fillér.

A régi áraknál majdnem felénnyel olcsóbb! Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárusítók visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

30—52

Eladó.

Elhunyt **Háry Ede** hagyatékát képező:
1. Bartina-utczában levő 6 szobás s mellékhelyiségekkel el látott **lakóház.**
2. Jobb-remetén levő kitűnő fekvésű első rendű 4 holdas **ojtvány szőlő, présházzal** s présházi berendezéssel.
3. Pinczesoron levő **boros pincze** kényelmes présházzal.
4. 25 hektoliter I-ső rendű **fehér bor,** 30 hektoliter kitűnő **siller bor.**

Bővebb felvilágosítást nyújt

HÁRY BÉLA számtiszt **Szekszárdon.** 2—2

A varrógép csak akkor varrógép,

ha azt szakértő kereskedő választja meg.

Kizárólag kiváló

**Eredeti Afrana
Eredeti Wettina
Central-Bobbin**
varró- és műhímzőgép
és családi

Singer-varrógépeket
adunk el 10 évi jótállással.

Eredeti

**Afrana
Karikahajós
Central-Bobbin**
iparos varrógépeket

adunk el

10 évi jótállással.

Kedvező részletfizetések. Használt gépeket becserélünk.

A műhímzés tanítását szakképzett műhímzőnőnk díjmentesen végzi, még vidéken is.

Gazdasági gépek, u. m.:

vetőgépek, szecsakavágók, darálók, repavágók, ekék, mérlegek stb. állandó raktára.

Nagy mechanikai javítóműhely.

MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek (mehanikusok)

varrógépek, kerékpárok és gazdasági gépek raktára

SZEKSZÁRD, Garay-tér.

33—33